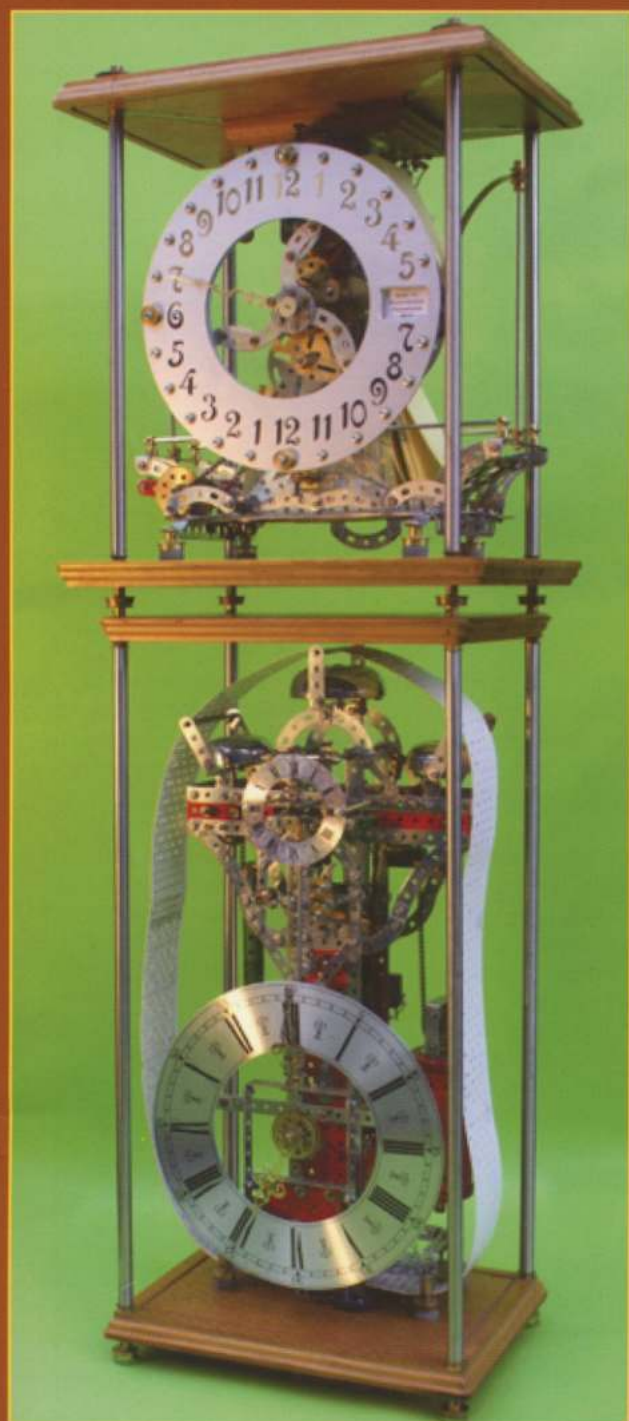

meccano

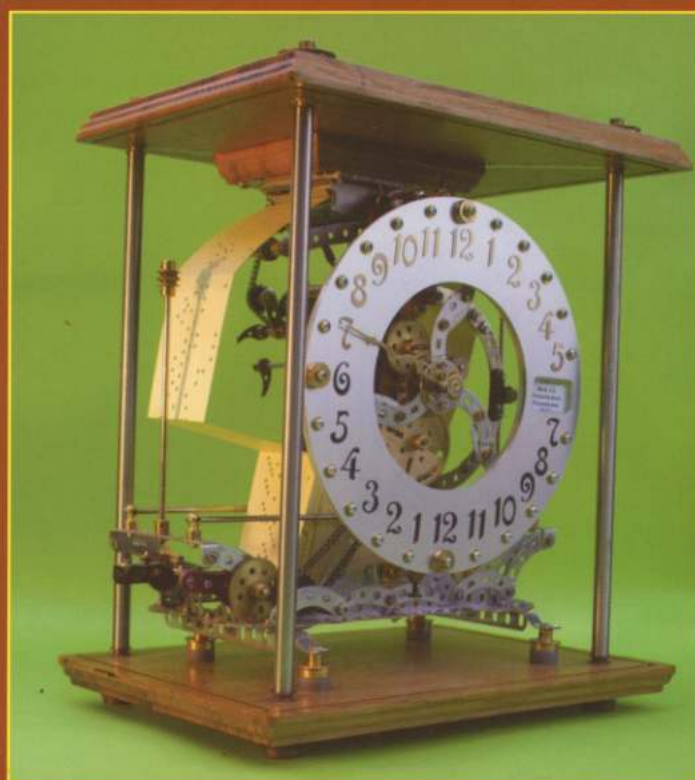
nieuws

kwartaalblad van de vereniging 'Meccano Gilde Nederland'
vereniging voor metaalconstructie modelbouw

Muzikale dochterklok
(zie pag. 8)

- 5 Meccano in België
- 7 Leimuiden 2008
- 11 Magnetiseren & demagn..
- 12 Blinken en verzinken 2
- 15 Benthuizen 2009
- 17 Interview T.Cornelissen

Meccano Nieuws

is het orgaan van het **Meccano Gilde Nederland**. Dit blad verschijnt viermaal per jaar. Losse nummers zijn voor € 3,00 exclusief verzendkosten, verkrijgbaar bij het Documentatiecentrum.

Het geheel of gedeeltelijk overnemen van publicaties uit 'Meccano Nieuws' is alleen toegestaan met schriftelijke toestemming van de hoofdredacteur.

Voorzitter: G.B.M.M. Anink
Singelweide 139
1967 HJ Heemskerk
Tel.: 0251-293566
Tijdelijk E-mail: g.anink@kpnmail.nl

Secretaris: M. Somers
Fazantenkamp 325
3607 CR Maarssen
Tel.: 0346-553122
E-mail: secretaris@meccanogilde.nl

Penningmeester: J.H. Schurink
Burg. A. Bontekoelaan 12
7437 CR Bathmen
Tel: 0570-542815
Fax: 084-7471955
Giro MGN: 5484519
Internationale betalingen via IBAN:
NL85INGB0005484519 BIC: INGBNL2A
E-mail: penningmeester@meccanogilde.nl

Ledensecretaris
J.G. Kuijl
Mozartlaan 18
3603 BH Maarssen
Tel.: 0346-564405
E-mail: ledensecretaris@meccanogilde.nl

Evenementencoördinator
W. Livestroom
Fagotdreef 65
3845 DG Harderwijk
Tel: 0341 253889
E-mail: W.Livestroom@kpnplanet.nl

Redactie
C.L. Spierdijk (hoofdredacteur)
Kalorama 91
2132 RC Hoofddorp
Tel: 023-5614832
E-mail: redacteur@meccanogilde.nl
N.I.M.Stevens (eindredactie en coördinator tekenteam)
C.J. Trommel (tekstcontrole)
K.F. Berling (vertalingen)

Artikelen en advertenties
sturen naar hoofdredacteur.

Advertentietarieven
op te vragen bij penningmeester.

Aan-, afmelden lidmaatschap
bij ledensecretaris.

Documentatiecentrum
J. Ringnalda
Fornheselaan 98
3734 GE Den Dolder
Tel.: 030-2291942, E-mail:
documentatiecentrum@meccanogilde.nl

Contributie € 32,00 per jaar
(voor jeugdleden € 14,00)
Het verenigingsjaar loopt van
1 januari t/m 31 december.
Bij aanmelding is een entreegeld
van € 3,00 verschuldigd.

Meccano Nieuws
wordt gedrukt bij Drukkerij Salsedo
Breda en gedistribueerd door:
A. Anink te Heemskerk.

Website:
www.meccanogilde.nl

Meccano Nieuws 27.2

De volgende editie van
Meccano Nieuws zal medio
juni 2009 verschijnen.
De sluitingsdatum voor
kopij en advertenties is
1 mei 2009.

van de redactie.....

Zoals de oplettende lezer kan constateren is mijn woord vooraf kleiner dan gebruikelijk. Dit heeft alles te maken met chronisch ruimtegebrek en heeft alles te maken met passen en meten. Toch is het weer gelukt om elk hoekje te benutten zoals jullie kunnen zien. Helaas was het deze keer niet mogelijk om een gaatje te vinden voor de rubriek Tips & Trucs. Dat artikeltje heb ik moeten opschuiven naar het volgende nummer. Ik kan jullie wel mededelen dat ik er alles aan heb gedaan, want MN 27.1 bestaat uit 24 pagina's.

Dan komen we nu op het punt: "Wat staat er dan wel in". Om te beginnen hebben we het tweede deel van "Opgaan, blinken en verzinken". Het vervolg van de muzikale Moederklok treft u ook aan. De vraag over magnetiseren en demagnetiseren is met een artikel hierover gehonoreerd. Tevens er is weer een interview met een Meccanoman. Deze geeft op zijn beurt weer aan, wie de volgende in de reeks wordt.

In de rubriek voor de jeugd gaan we weer een stapje verder met het kraantje. Er is mij overigens ter ore gekomen dat ook ouderen zich laten inspireren.

Vergeet u niet het artikel "Meccano in België" te lezen. Verder zijn er nog de bijeenkomsten van Leimuiden, Ulvenhout en Benthuizen. Dan rest mij nu nog u veel leesplezier toe te wensen.

C.L. Spierdijk

van de voorzitter

De jaarvergadering zal weer in Ede zijn op zaterdag 28 maart in de zalen van

NIMAC aan de Galvanistraat.

In november ontvingen wij het bericht dat Hans van der Woerd was overleden. Tijdens de crematieplechtigheid heb ik namens het MGN verteld dat Hans al zeer lang lid was van de Meccanoclub. In zijn beginjaren organiseerde hij samen met zijn echtgenote de plaatselijke bijeenkomst in Amstelveen. Hans was altijd duidelijk aanwezig.

Er werden weer vele activiteiten ontplooid. Behalve de regionale bijeenkomsten waren we met 8 leden ruim een week aanwezig in het Luchtvaartmuseum te Soesterberg.

Attention please!

A digest translation of MN is distributed among our English speaking/reading members. Due to circumstances beyond our control the translation of MN26.3 and 26.4 will be delivered in this edition of MN and will also be published as usual on the website of the MGN.

[<www.meccanogilde.nl>](http://www.meccanogilde.nl)

Ook gaan we deze keer weer naar de Modelbouwbeurs in Goes. Er is een kans, dat het Stoomfestival dit jaar weer zal plaatsvinden. Hebt u een idee voor 'n tentoonstelling groot of klein, laat u het ons weten.

Ook willen we meer reclame voor het MGN maken zodat er mogelijk meer leden bijkomen. Hebt u ideeën dan kunt u ons bellen of mailen.

Tot ziens in Ede op 28 maart.

Gerard Anink

van de penningmeester

Namens het Bestuur presenteer ik bij dit nummer de Jaarrekening over 2008 voor de jaarvergadering op 28 maart in Ede. Graag verwijs ik naar de Toelichting op de Staat van Baten en Lasten.

Het aantal betalende [jeugd- of gezins]leden staat vermeld en bedroeg 596. Dit hangt samen met het feit dat ieder jaar toch een aantal leden bedankt of overlijdt. De instroom van 16 nieuwe leden in 2008 heeft de uitstroom niet kunnen compenseren en we zitten nu feitelijk nog rond de 575 leden. Dit moet opnieuw een aansporing zijn voor u allen om ieder jaar tenminste een nieuw lid aan te brengen!!

Het feitelijke aantal leden per 1 januari 2009 zal de ledensecretaris aan u melden.

Het is ook duidelijk uit de Exploitatie 2008 dat de doelstelling van de contributieaanpassing in 2007 zijn effect heeft gesorteerd. Het Vermogen -onze reserve- is gegroeid, maar zoals aangegeven in beperkte mate.

In de Toelichting op de Begroting 2009 wordt als belangrijke oorzaak genoemd de daling van het aantal leden. Maar er is ook sprake van toename in kosten, o.a. door inflatie. Het Bestuur tracht de uitgaven zoveel mogelijk te beperken, maar de kosten nemen op zich niet af door minder leden. Er wordt dan ook voor 2009 een duidelijk tekort verwacht. Hieraan kunnen we in de contributiesfeer voor dit jaar niets meer veranderen. Wel heeft het Bestuur besloten nieuwe bedragen voor de tafelfelden -

thans € 10,- vast te stellen: voor 2009 € 12,50 en voor 2010 € 15,- per tafel.

Een goed[koper] alternatief voor het Nimac moet worden gevonden. De veel goedkopere accommodatie in Harderwijk bleek in dit verband geen echt succes.

In de ledenvergadering van 2006 is besloten, dat gestreefd moet worden naar een gezonde exploitatie en een Vermogen ter grootte van één jaar omzet. Teneinde verder interen op het vermogen tegen te gaan, maar dit zelfs nog, als hiervoor genoemd, te laten toenemen, stelt het Bestuur voor de contributie voor 2010 met € 4 resp. € 2 te verhogen tot € 36 en € 16. Verder stelt het Bestuur een aanpassing voor ingaande 2011 tot € 40 resp. € 18.

Tijdens de jaarvergadering wordt om uw goedkeuring gevraagd.

In M.N. 26.4 verzocht ik u klemmend alleen de toegezonden acceptgiro te gebruiken voor het betalen van uw contributie: hierop staat *het enig juiste betalingskenmerk*. En dat *betalingskenmerk is essentieel* voor uw Penningmeester bij het verwerken van uw betaling. Ieder jaar opnieuw -geheel los van uw lidmaatschapsnummer- wordt dit betalingskenmerk door de computer gegenereerd, waardoor uw betaling specifiek kan worden geïdentificeerd.

Op de zending van december staat duidelijk aangegeven dat bij de zending een acceptgiroformulier is gevoegd. In geval van -onverhoopt- niet meegestuurd zijn van de acceptgiro in de toekomst graag altijd even contact opnemen met uw penninggenvergaarder: bij voorkeur per e-mail! U kunt dan alsnog het juiste betalingskenmerk van hem vernemen en de betaling met dit betalingskenmerk middels een eigen overschrijvingsopdracht alsnog realiseren.

De afwezigheid van het identificatiemiddel levert veel zoekwerk op; een bank- of girorekeningnummer brengt nog wel eens uitkomst, maar als u een andere rekening gebruikt dan bij mij bekend is, dan wordt het lastig zoeken!

Gelukkig nemen de meeste leden dit eenvoudige verzoek ter harte, maar er zijn helaas nog een redelijk aantal van u die om hen moverende redenen dit kenmerk *niet* vermeldten. Deze leden zijn daarop door mij persoonlijk geattendeerd.

Wie van de leden voor 2008 is geroyeerd wegens wanbetaling is alleen voor hem een weet: hij krijgt dit nummer van het Meccano Nieuws niet meer toegestuurd.

Ik wil u nu niet langer afhouden van de vergaderstukken waarin het wel-en-wee van de vereniging en de financiën een belangrijke rol spelen. Na kennisname kunt u dan voort met uw bouwactiviteiten ter eigen 'leeringhe ende vermaeck' en ten behoeve van bijeenkomsten en exposities met steeds weer nieuwe 'boeren, burgers en buitenlui'. Voor ledenaanwas moeten we -ook U- alle zeilen bijzetten.

Rest mij u op te roepen allen naar Ede te komen.

Jan H. Schurink

van de ledensecretaris

Vervelende zaken

Allereerst een kleine bekentenis. Doordat <ledensecretaris@meccanogilde.nl> tot midden vorig jaar onvoorstelbare hoeveelheden "spam" opleverde is er in een incidenteel geval wel eens iets weggeklikt en ietwat te laat beantwoord. Gelukkig heeft de provider nu een veel beter spamfilter aangebracht, waardoor per maand nog ca. 30 ongewenste e-mails binnenkomen

Ook heel vervelend is dat een alleraardigste mevrouw, wonend op het oude adres en met het telefoonnummer van ons aller Willem Blauw nog steeds door Meccanomen wordt gebeld. Voor de goede orde, Willem woont op het volgende adres:

Grimhuijsenstraat 31,
4851 AA Ulvenhout. Zijn nieuwe tel.nr. luidt: 076 522 09 03.

Nieuwe leden

Een hartelijk welkom toegewenst aan de volgende nieuwe leden:

- 3121 Vree van R.
de Schouw 23
4002 GJ Tiel.
- 3122 Geerenstein van D.C.
Gouwe 20
3904 NL Veenendaal
0318 513428
- 3123 Legemaat G.
Kleinjagersteinstraat 3
3947 MC Langbroek
0343 563710
- 3124 Paagman C.J.
v.d.Berghlaan 281
2132 AH Hoofddorp
06 46736111
- 3125 Visker J.W.
Kievitstraat 3
3291 XH Strijen
078 6744426
- 3126 Coevert A.
Schardam 32
1476 NB Schardam
0229 543773
- 3127 Zundert van J.
Kleine Heistraat 6B
4884 ME Wernhout
076 5973686
- 3128 Sterken A.
Noorderklamp 17
5673 BH Nuenen
- 3129 Berg van den Mees
De Colman 36
2291 JN Wateringen
0174 290416
- 3130 Flipsen J.H.
Atlanta 52
2903 PH Capelle a/d IJssel
010 4424308
- Veel genoeg met onze hobby
toegewenst!

Bedankt

De navolgende leden hebben
aangegeven het lidmaatschap
van het MGN te willen beëindigen:

- 3068 Kleijn R.
2666 Kruijff de R.
2663 Wal van der J.
3063 Bommelé Kevin D.
2750 Scharren H.C.C.
2767 Overgoor B.J.M.
3060 Oosterhout van T.
2881 Schmidz J.N.
3098 Kolder G.
2711 Herik van den Floris
2988 Theijsmeyer H.
2558 Veldt van der G.H.J.
3010 Strik M.
3051 Giling P.H.
3080 Koot Maarten
3082 Lever F.
2940 Wijnberg H.
2594 Ploegmakers P.J.

Overleden

Wij ontvingen bericht van overlijden van:

- 2727 Herik van den J.H.
2562 Woerd van der H.W.K.
2804 Zuurendonk P.H.

Adres- en of telefoonwijzigingen

Hier zijn de volgende mutaties te vermelden:

- 2837 Brakenhoff J.J.
Beetslaan 22
2252 TT Voorschoten
071 5616899
- 2670 Derksen W.H.
Sint-Elisabethgaarde 20
7103 ZZ Winterswijk
054 3516354
- 2916 Koopman B.
Sophiastraat 41
4811 EJ Breda
076 5873571

- 3003 Dijk van M.
Postbus 428
3340 AK Hendrik-Ido-
Ambacht
0622 701132
- 3046 Callebaut Erik
Brechtsebaan 36, unit 7
B2900 Schoten België
+32 36450610
- 2668 Murette G.
Rue Floribert 4
B4050 Chaudfontaine
België
+32 43688545
- 2915 Doorn van M.
Gasthuislingelaan 106
4002 AE Tiel
0344 610870
- 2630 Harmse M.
Lebretweg 2, kamer 217
6861 ZW Oosterbeek
026 3397752
- 2712 Herik van den L.
Thorbeckestraat 94
3371 VH Hardinxveld-
Giessendam
0184 617159
- 2620 Bos A.
Parkzicht 10
1777 BC Hippolytushoef
- 2520 Anink G.B.M.M.
Ganzenveer 49
1967 JE Heemskerk
0251 293566

Aantal leden:

Na bovenstaande mutaties be-
draagt het aantal leden van het
MGN: 587 + 10 nieuwe leden - 18
leden die hebben bedankt en - 3
overleden leden = **576**

Uw ledensecretaris,
Hans Kuijl

Metallus onderdelen

Het is goed mogelijk om onderde-
len bij Metallus te bestellen en
dat kan ook via Internet. Betalen
mag achteraf. Mijn ervaring is dat
de toezending zeer snel verloopt.
Een onderdelencatalogus op de
website van Metallus geeft aan
wat er zoal te koop is. Het is ech-
ter verstandig om op die lijst niet
blind te varen zoals ik ontdekte
bij het bestellen van rondsels. Ik

kreeg wel wat anders thuisge-
stuurd dan ik verwacht had. In
plaats van messing met een
breedte van 0,25 inch, kreeg ik
kunststof rondsels met een tand-
breedte van 4,1 mm. De nieuwe
rondsels bestaan uit 3 delen: de
messing naaf en 2 vrijwel witte
kunststof op elkaar gelijkde
"tandschijven". Deze wijziging is
helaas niet zichtbaar op de site.

E.de Vreugd

Mededeling

Goed nieuws in deze barre tijden
voor MGN leden.
ASHOK onderdelen zijn met in-
gang van 1 januari gemiddeld 5 á
6 % goedkoper geworden. De
nieuwe prijslijst (met diverse
nieuwe onderdelen) is beschik-
baar op de website:
<www.nautomac.nl>

J.J. Jager

Meccano in België

Tekst: Gilbert & Patricia Ghyselbrecht

Mechelen 6 september 2008

Het valt me op hoe lang de weg naar Mechelen wel lijkt. Ik ben het niet gewoon om België te doorkruisen via de autowegen. Nu ik erover nadenk doorkruis ik zelden België, ik blijf liever dicht bij huis maar voor Meccano moet je wat overhebben. Vooral voor de feesteditie van dit jaar. Twintig jaar jong, we hebben dus wel wat te vieren. De club is jong in tegenstelling tot de meeste leden die al aardig vergrijsd zijn tussen de vijsjes en de moertjes.

Ook dit jaar weer is de organisatie van de bijeenkomst, in het Speelgoedmuseum, in handen van Harry Mariën. De Nederlandse Meccano Club, MGN, telt momenteel ongeveer 600 leden waarvan er zo'n 60 uit België komen. Dertien leden, sommige met kinderen en/of kleinkinderen, zijn aanwezig en hebben één of meerdere modellen meegebracht. Door dit onverhoopte succes ziet Henri Goovaerts zich genoodzaakt om zijn tafel buiten het kleine zaaltje op te stellen. Hij stelt een hele verzameling van 70 Meccano Junior modellen tentoon. Dit blijkt een goede publiekstrekker te zijn want vele bezoekers van het Speelgoedmuseum wandelen ook binnen bij ons en wij zijn graag bereid om iedereen een blik te gunnen in onze wonderlijke Meccanowereld. Geen sinterklaasdag was immers compleet zonder nieuwe onderdelen die met grote zorg waren uitgezocht, op catalogus, door mijn vader en dan schriftelijk besteld in Brussel door mijn moeder, die aan de keukentafel gezeten, de bestelling in grote, forse, hanenpoten op papier zette.

Bij het binnenkomen worden we verzocht om een formuliertje in te vullen met de gegevens van de tentoongestelde modellen, wat later heel nuttig blijkt te zijn bij het schrijven van dit artikel.

Voor deze twintigste verjaardag van Meccano Mechelen neemt Gerard Anink, voorzitter van de MGN, het woord. Harry Mariën, al jaren actief lid van

MGN, wordt flink in de bloemetjes gezet. Reeds in 1987 won Harry een bouwwedstrijd met een kleine weegschaal (zie foto 1) gemaakt met een beperkt aantal opgegeven onderdelen en in 1997 behaalde hij de eerste prijs in de 'Doos 6 wedstrijd' bij het 15-jarig bestaan van de club in Nederland, met een modelrobot waarvoor hij alle onderdelen uit de set gebruikte en zelfs de doos in het model verwerkte. Hij is ook een regelmatige bezoeker van Skegness en dit jaarlijks met nieuwe modellen waarvan sommige achteraf hun weg vinden naar de Meccano-afdeling in het Speelgoedmuseum. Op de jaarvergadering in Ede heeft Harry de 'gouden hoekbalk' ontvangen samen met een ereteken in de vorm van een draagbalk met 3 gaatjes en voor de gelegenheid voorzien van de Belgische vlag naast de Nederlandse. Sjaak van de Ruit overhandigde hem, in naam van de MGN, een vrachtwagentje gebouwd door de onlangs overleden Hans Klarenbeek. Ook deze keer heeft Harry weer zijn best gedaan, want van de huidige Meccano fabriek krijgen we allemaal een doosje uit de 'Design Starter' reeks. Als aandenken aan de jubileumeditie krijgen we ook nog een replica van een Meccano boeklegger 'Bookmarker' die in zijn originele vorm werd uitgegeven door Meccano Ltd. in 1930 als promotiemateriaal. Bezoekers wan-

delen in en uit en het ziet ernaar uit dat de bijeenkomst een succes zal worden. We tellen een 50-tal bezoekers en de aanwezige kinderen krijgen ook een setje. Kwestie van de club te promoten bij het jonge volkje en zo het hoogst nodige nieuwe bloed te ronselen voor onze geliefde hobby.

Foto 1

Foto 2

lengebouw met draaiende molenstenen en een bewegende zeef, aangedreven door de watermolen, en ook voorzien van gekleurde lampjes. Beide modellen zijn

Romain Van Steenkiste, die er reeds bij was op de eerste bijeenkomst in 1988, is nog steeds actief aan het bouwen. Vorig jaar in Mechelen toonde hij ons een model van de Spaceshuttle. Dit jaar is daar dan het lanceerplatform bijgekomen. Aan de hand van foto's heeft hij allerlei details mooi afgewerkt, weliswaar niet allemaal op de juiste schaal want Meccano leent zich daar niet toe. Het platform is verrijdbaar, voorzien van een lift, grijparmen voor de hulp-raket, een toegangsplatform, blus-installatie en nog veel meer. Hij gebruikt ook enkele holle 8 mm assen (E258) van Exacto voor het simuleren van de hydraulische bediening. (Zie foto 2)

Gaston Marette toont een Dealer Display Model van een molen met twee tegen elkaar draaiende wieken, beide voorzien van gekleurde lampjes. Foto 3 toont een watermo-

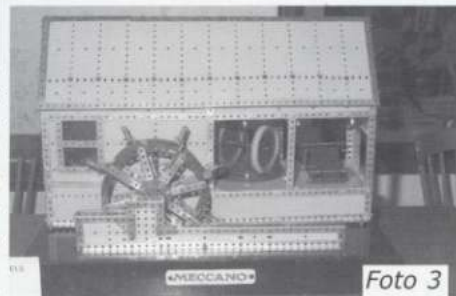

Foto 3

afkomstig van de Belgische Meccano invoerder P. Frémineur & Fils in Brussel. Deze firma was vanaf 1921 de eerste dealer voor België, Nederland en Luxemburg. Met drie opeenvolgende generaties bleef Frémineur meer dan 60 jaar de hoofdverdelers in België. Een speciale afdeling van de Meccanofabriek in Engeland en Frankrijk bouwde deze Dealer Display Modellen, die dan door de verdelers aangekocht werden om in de sinterklaasperiode de uitstalramen te versieren. Hierbij ook een voorbeeld van een advertentie die verscheen in een Franstalig weekblad in 1958. Bij het terugsturen van de bon kreeg men dan een kleurige Meccanofolder in de bus.

Geert Vanhove heeft zijn laptop computer meegebracht met een verzameling foto's van kranen en een aantal ingescande bouwbeschrijvingen van Willy Dewulf, en een Nederlandse vertaling van Erik Beek.

Vorig jaar toonde Erik Beek enkele modellen, gemaakt op schaal 1/2. Dit jaar heeft hij nog iets anders meegebracht en voor wie niet gelooft in kabouters, gelieve uw mening te herzien want ze bestaan echt en... ze spelen

Foto 4

met Meccano. Ontegensprekelijk bewijs hiervan is de Temsi-does nummer 2, met handleiding op schaal 1/12 die Erik in zijn bezit heeft. (Zie foto 4) Dit moet je met eigen ogen gezien hebben om te beseffen hoe klein zoiets wel is. Een flensplaat n° 52 meet normaal 141 x 63 mm. Een kabouter flensplaatje meet 11,2 x 5,1 mm, een normale strook heeft een breedte van 12,5 mm en dat wordt dan op schaal 1 mm. De diameter van de gaatjes is dan ongeveer 0,34 mm. Het bijbehorende doosje met vijsjes heeft Erik nog niet durven openen, dus bouwen met deze onderdelen zit er voorlopig nog niet in. Ter vergelijking een foto met kabouter Meccano onderdelen en een gewone bout.

Na de traditionele fotoshoot worden de kartonnen dozen en curverboxen vanonder de tafels gehaald en worden alle modellen terug ingepakt voor de reis naar huis.

Harry Mariën vraagt nog even onze aandacht, hij wil graag een thema voorstellen voor Mechelen 2009: Gereedschap en hulp bij het modelbouwen met Meccano zoals sleutels en schroevendraaiers, plooiomachines, freesmachines, het kuisen en vernieuwen van onderdelen enz. Vanzelfsprekend blijven ook de gewone modellen welkom, maar Harry is van mening dat een uitdaging goed is voor onze grijze cellen en we op deze manier ook eens een ander spectrum kunnen belichten van onze hobby.

Blankenberge 8-9 november 2008

We zijn te vroeg en 'Het Zeepaardje' is nog niet open. We parkeren de wagen en steunen de stad

Blankenberge want het zicht op de zee is hier niet gratis. We besluiten tot een wandeling naar de pier, het is een frisse, heldere ochtend en enkele andere vroege wandelaars, met hond, zijn op hetzelfde idee gekomen. De zee in haar spiegelgladde grauweheid, zo eigen aan een herfstgrijze ochtend, ruist ons tegemoet. We duiken huiverend dieper weg in onze jassen en volgen de meeuwen die luid van hun bestaan blijk geven en brutaal een vergeten vuilniszak te lijf gaan. Na een halfuurtje zijn we maar wat blij met de warme drukte van het restaurant en een hete kop koffie.

Dit jaar is het hoofdzakelijk een Vlaamse aangelegenheid, de Nederlandse collega's zijn er niet bij omdat de Gildebijeenkomst in Leimuiden op dezelfde dag plaatsvindt. Het is niettemin toch gezellig zeker na het genot van een 'Boskeun'. Dit blonde streekbier, van 9%, is een product van 'De dolle brouwers' en wordt gebrouwen in Esen, West-Vlaanderen. Het staat dan ook garant voor het losser maken van de tongen en discussies op een hoger geluidsniveau.

De inrichter van de bijeenkomst, Michel Van Mol, heeft toestemming gekregen van zijn echtgenote om zijn fietsenhandel een week te sluiten zodat hij kon bouwen aan zijn nieuwe Ferguson tractor. (Zie foto 5) Jan Bressinck toont een aantal kleine modellen, gebouwd volgens plan met Meccano onderdelen uit verschillende periodes en een grote met stoom

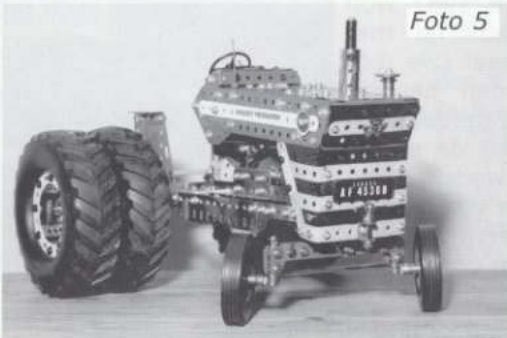

Foto 5

aangedreven 12 ton kraan die gebruikt werd voor het bouwen van verschillende havens in Zuid-Afrika. Geert Vanhove toont ons een aantal mooie onderdelen van zijn recente aankoop van enkele honderden kilo-

gram Meccano.

Zoals we van Erik Beek gewend zijn, zitten er veel blinkende tandwielen in zijn meegebrachte modellen. Deze hebben dan meestal ook nog een didactische functie en helpen ons om een of ander principe uit de mechanica duidelijk te maken.

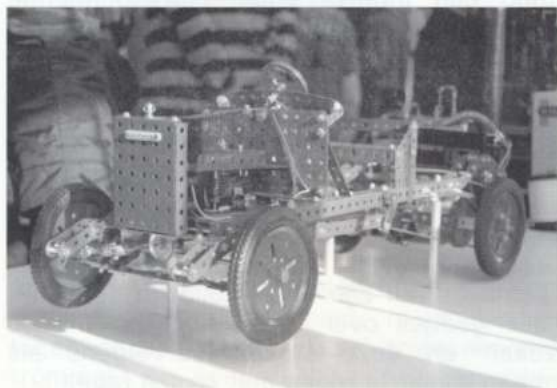
Toevallige bezoekers aan het restaurant komen af en toe langs onze tafels gelopen en vergapen zich aan de tentoongestelde modellen van iets wat zij, als ze Meccano al kennen, louter als speelgoed beschouwen. De 'Meccanomen' verbannen het woord speelgoed liever wanneer het om Meccano gaat, want om dergelijke complexe modellen te maken heb je meer nodig dan grijpgrage kinderhandjes. Het vraagt inzicht, doorzicht, geduld en doorzettingsvermogen om voor ieder zich voordoend probleem een oplossing te zoeken binnen de beperkingen van het systeem. Laten we het er dus maar op houden dat we volwassenen zijn met een grote fantasie en een sterk nostalgisch verlangen naar onze lang vervlogen kindertijd.

Leimuiden 2008

Tekst: C.L.Spierdijk, foto's: A.d Jong, R.Valkema

In 2007 was er in Leimuiden geen bijeenkomst van het Meccanogilde. Dat werd toch wel als een gemis ervaren en niet in de laatste plaats bij de organisator Henk Verhoef. Het gevolg was dat Leimuiden weer in de agenda kwam te staan. Henk ging weer aan het werk en het resultaat mocht er wezen. De toeloop van leden en niet-leden overtrof de verwachtingen, waardoor het weer een gezellige happening was. Het is alleen jammer dat de locatie op de schop gaat, zodat we weer een periode tegemoet gaan waarbij Leimuiden ontbreekt in de agenda. Voor dit jaar is die plaats in november al opgevuld, maar dat zal in de agenda te zien zijn.

Om even terug te komen op deze bijeenkomst, die zoals eerder vermeld goed bezocht werd. Naast een aantal bekende modellen waren er vele nieuwe te bewonderen, waarbij een aantal van niet eerder exposerende bouwers. Door de toestroom van niet-leden konden we als gilde weer enkele nieuwe leden verwelkomen. Verder laat ik de plaatjes spreken over wat er zoal te zien was.

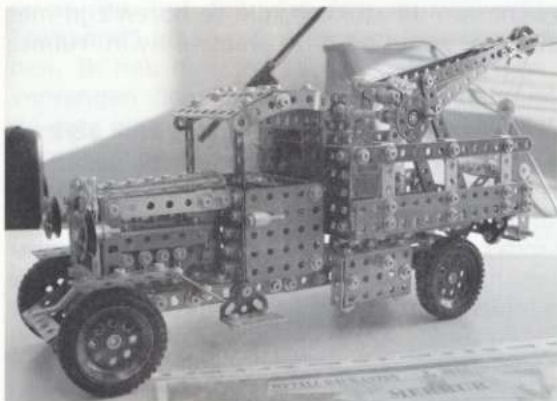

Links

Deze nostalgische sportauto is gebouwd door Piet Leemans.

Rechts

Een tafel vol met locomotieven van dhr. van Trigt. Ze staan overigens niet allemaal op deze foto.

Links

Dit is een bouwdoos van Merkur en het moet gezegd worden, het is een fraaie antieke kraanwagen. Hij is gebouwd door Roelf Valkema.

Boven

De prachtige Blocksetter van dhr. van Loo. Hopelijk neemt hij hem ook mee naar Ede.

Onder

René Muijen heeft hier twee kaarsjes branden en is kennelijk al in kerststemming.

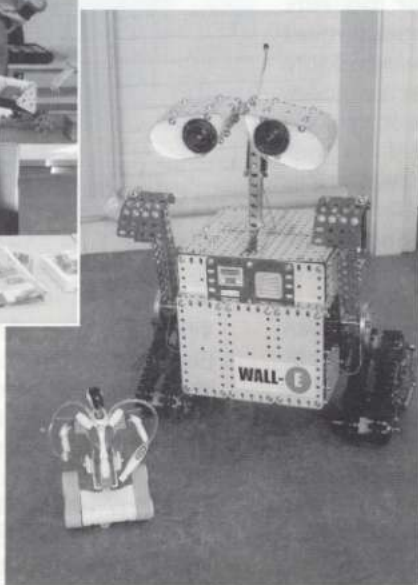

Boven

Bertus Jongste met zijn grondverzetmachine.

Rechts

De inmiddels bekende robot WALL-E en een exemplaar dat Nikko onder de naam Meccano op de markt heeft gebracht

Muzikale Dochter-klok Deel 2

Tekst en foto's: Berco Landman

Foto's voorpagina: Moeder- & dochterklok als eenheid en dochterklok apart.

In de vorige uitgave van MN, heb ik de Arnfield klok met Muzikale klokslag beschreven. Bij deze muzikale "Moederklok" hoort ook een "Muzikale Dochter", die door moederlief elk uur aangestuurd wordt. Dochter produceert dan elk uur tussen bijvoorbeeld 7 uur 's morgens en 24:00 's avonds een ander muziekstuk, variërend in duur van ca 40 seconden tot ca 3 minuten. De Dochter kan bewust geen "kik" geven tijdens de nacht(rust), maar kan ook gemakkelijk het hele klokje rond, op elk uur, muziek laten horen. Een wijzer, die na afloop van het muziekstukje elk uur verspringt, geeft de uren per etmaal aan (één tot 24). In een venstertje wordt elk uur de titel van het stuk, dat door het 20 toons Sankyo speeldoosje ten gehore wordt gebracht, de uitvoerende componist en de tijdsduur van het stuk aangegeven; tijdens de nachtrust wordt "Silence" aangegeven. Het venstertje licht op als de muziek speelt.

Alvorens de technische details wat meer uit de doeken te doen, wil ik kort aangeven, waarom ik überhaupt deze Muzikale Dochter heb ontworpen, terwijl de moederklok toch ook al in staat was om elk uur verschillende korte muzikale fragmenten ten beste te geven:

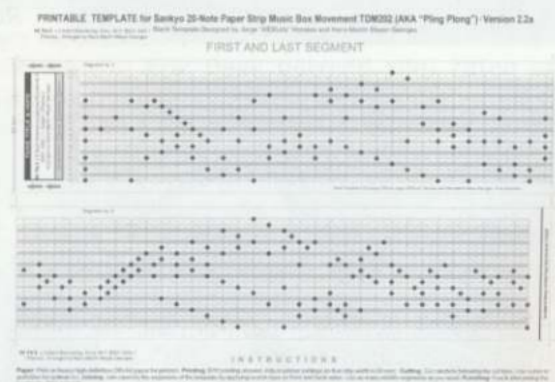
- 8 Eén en ander is begonnen nadat ik op het internet-forum van de Mechanical Music Digest, een aankondiging las van Hans-Martin Meyer Georges uit Duitsland over zijn muzikale interpretaties van klassieke componisten voor het Sankyo speeldoosje. Op dat moment zocht ik naar korte muzikale fragmenten of akkoorden die ik kon gebruiken om elk uur de klok te slaan op mijn muzikale Arnfield. Gezien de constructie met een rondlopende papierrol, moesten deze stukjes behalve mooi om naar te luisteren, ook erg kort zijn (elk uur op een muzikale manier de klok slaan betekent toch dat er zeker 12x, maar mogelijk zelfs 24x, een ander wijsje geprogrammeerd moet worden). De wijsjes die HM als kleine downloadable mp3 file'tjes had gemaakt, klonken echter zo goed, dat ik het eigenlijk zonde vond deze muzikale klassieke meesterstukjes niet als geheel te gebruiken. Sommige liedjes duurde echter wel meer dan 3 minuten, wat betekende dat alleen al voor één zo'n liedje ongeveer 4 meter papierlengte nodig was. (Sankyo papiertransport moet ongeveer 2cm/sec. zijn). Op zich zou er nog wel iets te bedenken zijn om een heel lange muziekrol van tientallen meters in een soort 'loop' te construeren (zie later bij de beschrijving van de muzikale dochter), maar wat te doen als de klok van slag zou zijn, dus als bijvoorbeeld om acht uur er niet 8, maar 9 uren geslagen wordt. Dan zou dus de hele lengte van alle nummers en klokslagen 'doorgedraaid' moeten worden om de klok weer "op slag" te krijgen. Bovendien, en dat was ook een belangrijke reden, past het mechanisme voor een

"eeuwig" rondlopende muziekrol van tientallen meters niet meer in m'n oorspronkelijke klokkast. Daarom heb ik besloten om een aparte, in een eigen kast gehuisveste, "jukebox" met speelwerk te bouwen, waarbij de totale lengte van de papierloop eigenlijk geen overwegende rol meer speelt en waarbij het ook niet zo erg is als er bijvoorbeeld om 8 uur het liedje van 9 uur wordt gespeeld. (de klokslag zelf wordt immers door de moederklok geproduceerd)

Er ontstond een intense email correspondentie tussen HM en ondergetekende en alras werd HM erg enthousiast om mee te werken aan dit "Musical Clock Project". Uiteindelijk heeft HM 18 verschillende uitvoeringen geselecteerd uit zijn grote aanbod van zelfgeprogrammeerde stukken. Bovendien heeft hij deze stukken op verantwoorde wijze ingekort en van de nodige retardo's voorzien (om het stuk muzikaal verantwoord te beëindigen, terwijl de afspeelsnelheid van de speeldoos gelijk blijft). HM heeft hiertoe kopieën gemaakt van zijn eigen collectie door met potlood alle gaatjes over te tekenen op nieuwe papierstroken en deze stoken vervolgens als boekvorm aan elkaar te rijgen met scotch tape.

Een overzicht van de stukken, die te horen zijn met bijzonderheden, staan op onze website i.v.m. ruimte gebrek.

Ik heb opnames van alle stukken van de klok als mp3 file op de meccanosite onder Musical Clock gezet; bij voldoende belangstelling kunnen (sommige) stukken ook als afdrubbare files (pdf) beschikbaar gemaakt worden, zodat de potentiële na-bouwers van dit project zelf de muziekstroken kunnen ponsen. (Zie de afbeelding hieronder van een Brandenburger Concerto)

Werking van de Muzikale Dochter

Een belangrijk onderdeel van de klok is het "eeuwigdurend orgelboek". Dit mechanisme heb ik afgeleid van een patent uit 1900. (Zie afbeelding 2)

Onderzoek naar (oude) patenten is leuk en er worden vaak erg bruikbare ideeën gepresenteerd. (Zie ook mijn artikel over de FreeWheeler in MN 23.3)

De basisgedachte van het patent is slim door eenvoud, doordat het muziekboek niet horizontaal (zoals

bij een straatorgel), maar vertikaal, in een deel van een halve cirkel gerangschikt wordt, zodat aan de ene kant het boek afgevouwen en aan de andere kant gelijktijdig opgevouwen kan worden. Hierbij wordt het boek door de langzaam terugdraaiende trommel in balans gehouden. In het patent lijkt de trommel aangedreven te zijn door de zwaartekracht, zonder dat er externe aandrijving nodig is, waardoor het mechanisme op een hele elegante manier zelfinstellend is. Het bleek overigens later, dat deze trommel exact op deze manier wordt toegepast bij een orgel dat staat in het museum in Utrecht. Op 'youtube' staat hier zelfs een kort fragment over. http://www.youtube.com/watch?v=_HmCQ5pJEFc

CIP-Kartellaufnahme der Deutschen Bibliothek

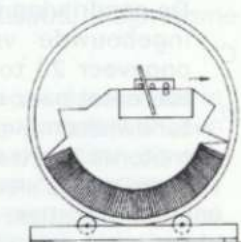
Jüttemann, Herbert:
Mechanische Musikinstrumente:
Entst. in Technik u. Geschichte.
Herbert Jüttemann. (Hr. H. Jüttemann).
- Frankfurt am Main: Bochsinsky, 1987.
(Fachbuchreihe das Musikinstrument.
Bd. 45)
ISBN 3-923639-71-6

NE-GT

B

Afb. 2

Band 45 der Fachbuchreihe:
DAS MUSIKINSTRUMENT
alle Rechte vorbehalten
© 1987 by Verlag Ernst Bochsinsky
GmbH & Co. KG,
Frankfurt/M., West-Germany.
Gestaltung: Knut Volker Neumann,
Frankfurt/M.
Gesamtherstellung:
Druckerei Lorenz Ellwanger,
8530 Bayreuth

Ik heb met zo'n zwaartekracht-trommel geëxperimenteerd, maar liep steeds op tegen de benodigde relatief grote omvang van de trommel, de noodzakelijke wrijvingsvrije lagering ervan en het feit dat het muzikwerkje ergens "zwevend" binnen de trommel bevestigd moet worden. Ik heb daarom de gedachte van een trommel vervangen door langzaam bewegende rondgebogen 24 gats stroken (1). Deze stroken, worden door twee excentrieken (130a) aangedreven en verzorgen als een soort slee een langzame herschikking van het muzikboek.

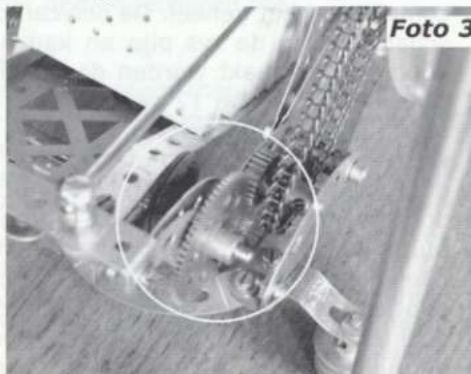

Foto 3

Het aandrijf mechanisme van de slee is met cirkel aangegeven

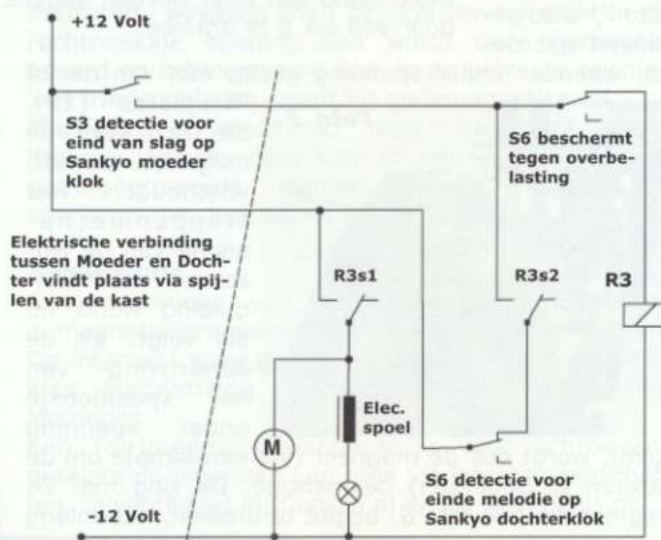
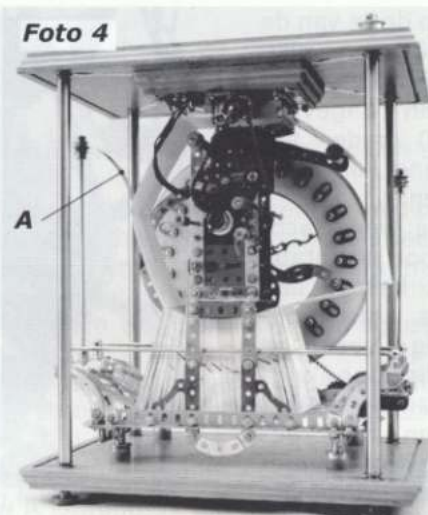
op 14/18x19/57x25/50 x19/95 x18/14x25/60. (Zie ook later de overbrengingsverhoudingen)

In principe is met bovenstaande de aandrijving voor de speeldoos en het "looping" mechanisme gereed. Het kostte nog enige hoofdbrekens om het opvouwen altijd goed te laten verlopen, maar dat is met behulp van een slappe veer **A** (stukje latoen koper), die het papier net het goede zetje geeft om in de goede richting te vouwen, opgelost. (Zie foto 4)

Elke keer als in de moederklok de microswitch aan de zijkant van de papierstrook (Zie MN 26.4) het einde van een bepaalde klokslag van de muzikale akkoor-

den detecteert, wordt door het activeren van relais R3 de aandrijfmotor in de dochterklok gestart, en pas weer door de microswitch op de Sankyo in de Dochter na afloop wat het betreffende muzikstuk weer uitgezet. Dit herhaalt zich dan voor elk uur. Het elektrische schema is hieronder afgebeeld. In het

Foto 4

schema staat ook nog een microswitch S6 getekend. Deze switch is om overbelasting van het motortje te detecteren. Dit zou kunnen gebeuren als de papierstrook bijvoorbeeld dubbelgevouwen aan de ingang van het speeldoosje verschijnt. Doordat het speelwerkje dan dubbele papierdikte moet transporteren, wordt het aandrijfmoment sterk vergroot. Hierdoor wordt de aandrijfketting gespannen tegen de veerdruk van, waardoor de switch het relais laat afvallen en de motor stopt. Als de veer gespannen wordt, valt het palwiel in tandwiel 148, welke alleen weer lossend gemaakt kan worden door hefboom 146a te bedienen. (Zie foto 6 op pag. 10) Hiermee kan de klok ook eenvoudig aan- en uitgezet worden.

Elk uur wordt in een venstertje de titel en uitvoerende van het betreffende muzikstukje getoond en geeft een wijzer het uur van het etmaal aan. Het mechanisme hiervoor bestaat uit een slipkoppeling op de aandrijving naar de as van de wijzer en een poelie (24b)

Foto 5

op de as van de wijzer, welke over een hoek van ongeveer 10 graden verend kan roteren.

De veerkracht voor de rotatie is kleiner dan de kracht nodig voor de slipkoppeling. Aan de poelie is een ring bevestigd met een verdeling van 24 uren. Een elektrokit magneet **A** (Zie foto 7) is zo geplaatst dat deze,

wanneer onder spanning gezet, één van de 24

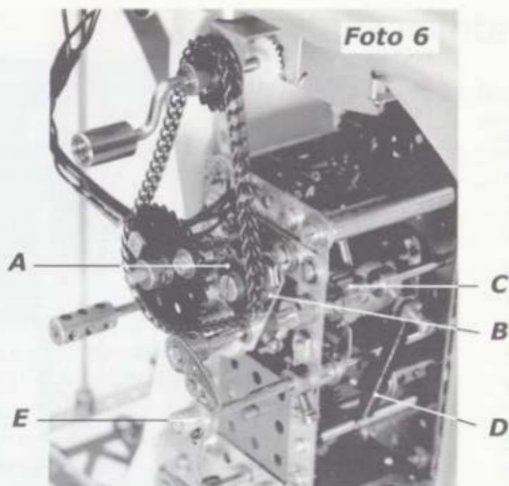
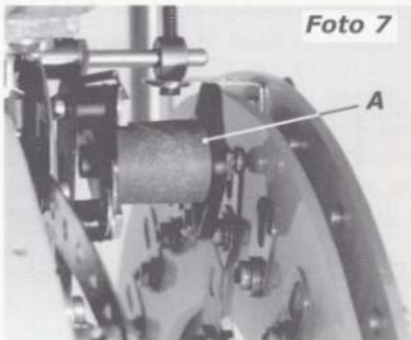

Foto 6
Het kettingwiel A wordt door ketting naar links gedrukt. Deze draait lokwiel C tegen de trekveer D via hefboom B in. Deze stand kan weer worden opgeheven door aan lok E te draaien.

Foto 7

"fishplates" (10), die zich voor de magneet bevindt, vasthoudt. Het stappenmechanisme van de wijzer en titel aanduiding werkt nu als volgt: als de aandrijving van het speeldoosje onder spanning

komt, wordt ook de magneet (via een lampje om de stroom te beperken) bekrachtigd. De ring met 24 segmenten (zie foto 8) begint te draaien, net zolang

tot een segment vastgehouden wordt door de elektromagneet. De as van de ring blijft via de slipkoppeling doordraaien, waardoor de veer aan de poelie zich spant tot de aanslag bereikt wordt, waarna de slipkoppeling begint te slippen. Indien het muziekstuk eindigt door een korte puls van S2, wordt de stroom onderbroken en wordt de motor en de elektromagneet uitgeschakeld. Hierdoor ontspant de veer aan de poelie zich en laat de 24 uren ring ongeveer 10 graden verspringen, juist voldoende om de volgende "fishplate" (10) in de buurt van de elektromagneet te brengen. Bij een volgend uur zal de motor weer starten, de "fishplate" binnen het magneetveld van de spoel brengen, en vast laat kleven tot de stroom weer uitgeschakeld wordt. Etc. Op deze wijze is een betrekkelijk eenvoudig en doeltreffend stapmecha-

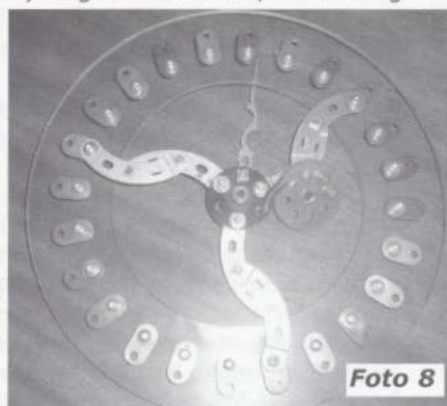

Foto 8

nisme gerealiseerd.

Ik heb de 24 uren verdeeld in een bovenssegment van 12 uren en een ondersegment van 12 uren. Het bovenste segment, uitgevoerd met messing cijfers, loopt van 6 uur ochtends tot 6 uur avonds en illustreert de dag; het onderste segment van 6 uur 's avonds tot 6 uur 's morgens geeft de nacht aan met zwarte cijfers.

De snelheid van de wijzeras moet groot genoeg zijn om tijdens het korste muziekfragment 1/24 gedeelte van de schaal af te leggen. Is het muziekstuk langer, dan slipt de koppeling navenant langer.

Aandrijf verhoudingen

De aandrijving wordt verzorgd door een motor met ingebouwde vertragingkast. De motor draait ongeveer 20 toeren per minuut en "versnelt" het toerental naar de Sankyo met een factor 12 door tandwielcombinaties 50/25 x 57/19 x 28/14. De motoras "vertraagt" het toerental naar de excentrieken, die de slee aandrijven met de volgende tandwiel combinaties: 19/95 x 14/18 x 25/60. De as, waarop het grote 95t tandwiel zit, drijft op zijn beurt ook de klokwijzer aan met de volgende overbrengingen: 19/57 x 50/25 x 25/60.

Klokkast

De klokkast is op dezelfde wijze gemaakt als de Moederklok. Deze bestaat uit een eiken boven- en onderkant, waartussen rvs pijpen van 10mm d.m.v. 4 mm draadeind aan elkaar verbonden zijn. Een koud omgezette doorzichtige polycarbonaat plaat, die boven en onder in een 4 mm uitgefreesde groef valt, completeert het geheel. De polycarbonaat achterkant scharniert om de rvs pijp en kan hiervan ook eenvoudig losgemaakt worden door "verende" meccano brackets (125). De 12 volt voeding en het stuursignaal (uitgang Sankyo schakelaar in de moederklok) worden via de rvs buizen van de moederklok doorgeleid naar de Dochter. De dochter heeft daardoor ogenschijnlijk geen enkele draadverbinding met buitenwereld, maar loopt de stroom en signaalvoorziening via de buizen en pootjes. Voor de pootjes heb ik onderdeel 20b gebruikt. Voor de dochter heb ik een zelfde soort koperen flenswiel gebruikt, alleen niet origineel van Meccano. Dit onderdeel blijkt een iets grotere diameter te hebben, zodat het past over die van Meccano en zodoende de stroom goed doorleedt. De Dochter zou eventueel ook onder de Moeder geplaatst kunnen worden, dit maakt voor de stroomvoorziening niets uit.

De kast van de dochter versterkt het geluid van het speeldoosje juist voldoende voor een warm en aangenaam volume voor de huiskamer. Na veel bouwplezier van deze (niet eenvoudige) moeder-dochterklok combinatie, wordt de Meccano liefhebber en/of luisteraar bovendien getraakteerd op de prachtige en afwisselende composities van Hans Martin. De klok laat je even bij elk uur van de dag stilstaan en dit verveelt nooit.

Magnetiseren en demagnetiseren

Tekst: H. Stronkhorst

Inleiding

In het Meccano Nieuws nr 26.4 stond een oproep een artikeltje te schrijven over demagnetiseren. Ik ben op informatie uitgegaan. In dit artikelje ziet u het resultaat.

Om het demagnetiseren te begrijpen is het nodig te weten wat magnetiseren is en hoe een magnetisch veld tot stand komt. Materialen met magnetische eigenschappen noemt men ferromagnetische materialen; bijvoorbeeld ijzer, nikkel en cobalt. Elk atoom waaruit zo'n materiaal bestaat kan men beschouwen als een magneetje met een noord- en een zuidpool (N-Z). Van onmagnetisch materiaal is elk atoom willekeurig gericht.

Een magnetisch veld kan optreden in en buiten een elektrische spoel of rondom een permanente magneet. Magnetiseren en demagnetiseren betreft laatstgenoemde mogelijkheid.

Bij het (de)magnetiseren treedt hysteresis op. Dit is een verschijnsel, dat het verband tussen de magnetisatie (M) en de grootte van het magneetveld (H) aangeeft en ervan afhangt of H toeneemt dan wel afneemt, waarbij M steeds achterblijft bij H.

Verdere informatie over het principe van (de)magnetiseren kan men vinden in een encyclopedie onder de trefwoorden ferromagnetisme, magnetisatie, magnetisme en hysteresis. Of op internet.

Magnetiseren

Bij het magnetiseren wordt het magneetmateriaal in een magnetisch veld gebracht, bijvoorbeeld in een magnetiseertoestel. Zo'n toestel kan bestaan uit een C-vormige weekijzeren kern met om het gesloten C-gedeelte een elektrische spoel. Tussen de uiteinden van de C, in het open gedeelte, plaatst men het te magnetiseren materiaal. Door bekrachtiging van de spoel met een elektrische gelijkstroom ontstaat een magnetisch veld in de C-vormige kern. Dit magnetisch veld loopt ook door het te magnetiseren materiaal. De atomen worden hierdoor gelijkgericht en het materiaal is gemagnetiseerd, het is een permanentmagneet geworden.

Het in de spoel opgewekte magnetische veld moet voldoende kracht hebben om de weerstand van het ijzer tegen magnetisatie te overwinnen.

Nu zijn we aan het demagnetiseren toe.

Demagnetiseren

Bij het demagnetiseren brengt men het magnetische materiaal in een wisselend magnetisch veld, waarvan de opeenvolgende pulsen in kracht afnemen. Daardoor wordt in het magneet-materiaal de noord-zuid-orientatie van de atomen steeds van richting veranderd, en wordt het magnetisch veld steeds zwakker, totdat het magnetisme vrijwel geheel verdwenen is. De magnetische kracht, die nodig is om de magneet zijn magnetisme te doen verliezen, heet coërcitiefkracht. Het restmagnetisme van de geneutraliseerde magneet heet reminentie.

Een belangrijk verschil tussen een magnetiseer- en demagnetiseertoestel is de bekrachtiging van de elektrische spoel.

Deze (de)magnetiseermethode past men bijvoorbeeld toe bij electromotoren, die voorzien zijn van magneten en bij luidsprekermagnetten.

Alternatief

Een alternatieve manier van magnetiseren en demagnetiseren is een apparaatje waarmee men een schroevendraaier (de)magnetiseert. Het magnetische veld komt daarin tot stand door permanentmagnetten. Het apparaatje heeft twee openingen. In de ene opening, die rechthoekig is, heerst een gelijkmatig magnetisch veld. Deze opening is gemerkt

met 'magnetiseren'. De andere opening heeft aan een kant een getrapte vorm en is gemerkt met 'demagnetiseren'. Beweegt men de schroevendraaier in de rechthoekige opening dan wordt deze gemagnetiseerd en beweegt men hem in de getrapte opening 'het trapje op', dan wordt hij gedemagnetiseerd.

Electriciëns en electronici maken van deze mogelijkheid gebruik; men kan zo een schroef op een gemagnetiseerde schroevendraaier zetten en voorkomt dat deze op de grond valt.

Apparatuur

Een leverancier van industriële magnetiseer- en demagnetiseerapparaten is 'Steingröver' in Keulen. Op internet: www.google.de, zoek Steingröver Köln, kies Magnetizing Technique, kies Magnetizing Methodes.

Een (de)magnetiseerapparaatje voor schroevendraaiers en pincetten kan men via internet aanschaffen, bijvoorbeeld bij Conrad.nl en bij Allekabels.nl.

Demagnetiseren door verhitting

Een andere manier van demagnetiseren is het verhitten van de magneet tot boven een bepaalde temperatuur, de zogenoemde Curietemperatuur. De magneet verliest dan zijn ferromagnetische eigenschappen. Voor ijzer ligt deze temperatuur bij 758, voor nikkel bij 360 en voor cobalt bij 137° C.

Het demagnetiseren van grote voorwerpen, bijvoorbeeld van staalplaat en van schepen, valt buiten het bestek van dit artikeltje.

Ik hoop dat vragensteller met deze informatie uit de voeten kan.

Rectificatie

Achteraf blijkt dat in het schema van de Moederklok (zie MN 26.4) 2 foutjes zitten. Dat zijn de volgende: Diode **D2** moet vervallen en diode **D3** moet omgedraaid worden. Voor potenciele bouwers is dit natuurlijk van belang. Bij het ter perse gaan van MN 26.4 was dit nog niet bekend.

Met excuses van de bouwer

"Opgaan, blinken en verzinken: Meccano- "the dream must go on" Deel 2

Tekst: Tim Verdoes & Hans Kuijl

2. Het pad van het boek

2.1 Inleiding en verantwoording

Een onderneming zoekt naar het "gat in de markt"; zij neemt kansen en bedreigingen waar en probeert daar adequaat op te reageren door een niche in de markt te creëren. Wat is de niche van de "factory of dreams"? Het gaat in dit boek niet om de technische beschrijving van alle producten die door Meccano zijn voortgebracht, maar van de entiteit of huls die deze ideeën en producten heeft voortgebracht. Naast een overvloedig beeld van alle producten, affiches, magazines, verpakkingen en reclame-uitingen van deze producten bevat het boek – in veel geringere mate – financieel-economisch cijfermateriaal zoals verkoopaantallen, winstcijfers, uitgaven aan reclame en andere 'performance indicators'. Hoewel dergelijk materiaal in het boek is opgenomen, blijft het beeld – vooral van de neergang – wazig en beperkt. Niet in het minst wordt dit veroorzaakt door: "the absence of much direct information about key aspects of the company's development, such as management structure, decision making, of policy formulation, therefore the story has to rely more heavily on the trade press and government papers." Is het dan nog wel mogelijk om harde conclusies te trekken?

Wat is de positie van het boek op de boekenmarkt; wat voegt het toe? Hoewel er veel boeken over Meccano zijn geschreven, ontbreekt het echter ("het gat") aan een weergave en analyse van het ontstaan, bestaan en vergaan van de onderneming die dit heeft voortgebracht. Het boek bestaat nog niet, maar is er behoefte aan? Alleen al de naam Meccano, die nog steeds harten sneller doet kloppen, en de educatieve gedachte rechtvaardigen de blik naar de achterliggende organisatievorm. Meccano heeft een unieke bijdrage geleverd aan de "history of children's playthings". Het Meccanosysteem heeft een lange levensduur bereikt, was in haar hoogtijdagen niet onaanzienlijk in waarde en aantal personeelsleden en heeft een grote invloed gehad op de lokale economie van Liverpool. Het behoort daardoor tot het industriële en culturele erfgoed van Engeland. Daarnaast is historische verslaggeving van ondernemingen in de consumentenindustrie en speciaal de speelgoedindustrie sterk onderbelicht. De oorzaak hiervan is volgens Brown gelegen in de bedrijfshistorische benadering die in navolging van Chandler de ontwikkeling van het bedrijfsleven (van 'invisible market' naar zichtbare onderneming) in algemene termen beschreef. Een ander aspect, dat in een case studie kansen krijgt, is de weergave van de wisselende omstandigheden en de wijze waarop het bedrijf daarop reageerde: naast de normale economische conjunctuurbewegingen, de beginjaren, de twee wereldoorlogen (en de gevolgen van de Koreaanse oorlog), protectie, staatsinterventie en consumen-tisme. Deze omstandigheden geven een beeld van de vele uitdagingen waarvoor een onderneming staat. Deze omstandigheden zijn niet altijd negatief. Zo vaagde de Eerste Wereldoorlog een groot deel van de Duitse concurrenten weg, een onbedoelde meevaller ('unintended consequence'). De producten van Meccano en haar uitvinder zijn in andere publicaties rijkelijk aan bod gekomen; "but the firm behind them and the broader lessons which may be learned from its rise and fall have not. It is this gap this book seeks to fill in".

De benadering van Brown is niet de enige in zijn soort. Zo is recent ook een zeer geïllustreerde

geschiedschrijving van Shell verschenen. Deze gedocumenteerde bedrijfshistorie is gefinancierd door het bedrijf zelf; maar als we alleen hierop vertrouwen, ontstaat een "publicatie survival bias". Ook van falende ondernemingen kunnen we een hoop leren. Het familiebedrijf heeft daarnaast nog bijzondere trekken, niet in het minst omdat een duidelijke definitie niet is te geven. De economische theorie komt alweer niet verder dan een opsomming van kenmerken: eigendom en leiding. Ongeacht de precieze definitie van het familiebedrijf kwalificeert het grootste deel van de ondernemingen als een familiebedrijf. En is niet elke onderneming min of meer als familiebedrijf – in het klein – begonnen? Vroeger was dat zeker zo, tegenwoordig worden ondernemingen ook opgericht – in de vorm van een joint venture – als een samenwerkingsvorm tussen ondernemingen.

Na deze korte verantwoording geeft Brown een summiere schets van de (locaal) economische, culturele en demografische context waarin de speelgoedindustrie in het begin van de voorvorige eeuw verkeerde. Deze tijd ademt de Victoriaanse tijdgeest, waarin optimisme heerste. De levensstandaard steeg; het was de periode van economische bloei van het markt-kapitalisme nadat haar ergste uitwassen waren uitgebannen. Het is niet toevallig dat in deze tijd de economische theorie tot grote bloei kwam. De levensstandaard steeg, men krijgt meer aandacht voor sociale waarden, de opvoeding en educatie van kinderen. Consumenten (arbeiders) krijgen meer te besteden, mede omdat het aantal kinderen daalt. De vraag naar speelgoed stijgt, hoewel veel toys home made (of door middel van zelfproductie) tot stand komen. Er bestaan echter ook al wat grotere ondernemingen; maar de grote Chandleriaanse speelgoedondernemingen bestaan nog niet. Helemaal onontgonnen was de speelgoedmarkt dan ook niet. Duitsland lijkt een dominante rol te spelen op de Engelse markt, maar Brown nuanceert dat beeld aan de hand van cijfermateriaal, de hogere (Duitse) importen worden gecompenseerd door de toename van de speelgoedmarkt. Niettemin is de Duitse invloed onmiskenbaar.

Achteraf kunnen we stellen dat dit klimaat uitstekende kansen bood voor een onderneming als Meccano. Er was iemand nodig die in het gat zou springen; die deze opportunity zou aangrijpen. De omgeving moet als het ware "verwacht hebben dat Meccano zou komen"; de kiem ervoor was in de structuur aanwezig. De mogelijkheid moest alleen nog ontdekt worden: Frank Hornby sprong in dat gat. Dit vertoont Oostenrijkse trekken: het marktproces is een "discovery process". Het "miniatur engineering idee" sloot perfect aan bij het mechanische tijdperk; het had sterke raakvlakken met de (empirische) belevenissen van jongens.

Brown deelt de ontwikkeling van Meccano in, in een viertal perioden: ontstaan (1901), groei (1918-1936), neergang als gevolg van opvolging (1936-1964), overname (1964-1971) en overname en einde (1971-1979). Deze uitgebreide bespreking heeft het ontstaan en vergaan als accent. De overnames roepen een bijzondere problematiek op, die in een afzonderlijke publicatie aan de orde komt.

2.2 Het ontstaan van Meccano (1901-1918)

Een oorsprong – de oerknal, het ontstaan van leven en bewustzijn – heeft iets mystieks. Ook de totstandkoming van een onderneming of organisatie toont de (merkwaardige) sprong aan: vanuit het niets ontstaat er iets, "en toen was er licht". De theorie komt niet verder dan kenmerken van 'emerging organizations' op te sommen: "intentionality, resources, boundary and exchange". Het is juist deze mystieke periode die de kwaliteiten van een ondernemer weergeeft: durf, creativiteit, doorzetten, vallen en opstaan, overtuigingskracht, pionier, risico, visie, lef en durf en (wellicht helaas maar hard nodig): een vleug opportunisme in het afschermen van de positie en het toe-eigenen van het succes (uit de tekst komt naar voren, dat Hornby zichzelf in sommige gevallen te veel eer toekende). Dit zijn al weer veel – overlappende soms tegenstrijdige – kenmerken die met het begrip ondernemer worden geassocieerd. Volgens sommigen is een ondernemer in essentie degene die weet om te gaan met paradoxen en dilemma's. De ondernemer is een persoon die van vele markten thuis is. Ondernemerschap is dan ook multidimensionaal en eclectisch. Deze eerste periode geeft een beeld van de moeilijkheden die moeten worden overwonnen, om als zelfstandige entiteit een positie te verwerven en die af te schermen. Deze episode is vergelijkbaar met een van de voorlopers van Shell; de Koninklijke Petroleum Maatschappij die in de beginperiode steeds op omvallen stond en steeds uit het moeras werd getrokken.

Frank Hornby was een dergelijke pionier en doorzetter. Hij had geen enkele "mechanische achtergrond"; wel een ondernemersachtergrond. Zijn vader had een levensmiddelengroothandel waarin hij enige tijd werkzaam was. Bij sluiting van het bedrijf na de dood van zijn vader – onduidelijk is waarom – ging hij als boekhouder werken voor een vleesimporteur. Hornby maakte deel uit van de sociale middenklasse

in het Victoriaanse tijdperk waarin deugdzaamheid, saamhorigheid en sociale banden belangrijke waarden waren. Hij was ook religieus georiënteerd, "niet zozeer in woorden, maar in daden". Hij was een charitatieve weldoener, en had een bijna pastorale bezorgdheid voor zijn werknemers (overigens hoofdzakelijk vrouwen). De foto op blz. 48 is een weergave van de sterke persoonlijkheid van Hornby. De lonen waren over het algemeen hoog, er was vanaf het begin sprake van een bepaalde 'slack' of speling, met een paternalistisch complement dat was gericht op harmonie en niet op conflicten. Dit aspect komt in de gedragbenadering van de onderneming nadrukkelijk aan de orde. De slogan is: "er wordt goed voor je gezorgd" en het is mogelijk te stijgen op de interne (arbeidsmarkt)ladder. Een beeld dat zich ook bleef voortzetten na zijn dood. Deze lokale betrokkenheid is een kenmerk van familiebedrijven.

Aanvankelijk maakte Hornby miniatur speelgoed voor zijn twee zoons. Welke vader heeft niet op enig moment iets voor zijn kinderen in elkaar gefruitseld? Ook in dit geval is een uit de hand gelopen hobby het startpunt van de onderneming. Het mechaniek in het klein was opgebouwd uit metalen strips, bouten en moeren. Er volgen echter twee essentiële – commerciële – vervolgstappen. De eerste stap is om – als educatief element – kinderen zelf te laten bouwen. De tweede stap is om een standaard of een systeem in te voeren zodat de metalen strips uitwisselbaar zijn.¹ Deze stappen zijn analoog aan de ontstaansgeschiedenis van LEGO: de zoektocht naar de optimale grondstof, combinaties en de universele standaard. Het integreren van verschillende ideeën, of in de termen van Schumpeter: "Neue Combinationen". De eerste die deze stappen zet en afschermt van de markt, creëert een "first mover advantage". Brown tekent hierbij aan dat Hornby in het later uitgegeven 'Meccano Magazine' een wat al te flatteuze, heroïsche en opgeblazen weergave geeft van de ontstaansgeschiedenis.

Hornby leende 5 pond van zijn werkgever Elliot voor het aanvragen van een patent voor "Mechanics Made Easy". Zijn werkgever speelde in de aanvang van het bedrijf een niet onbelangrijke rol. Een aanbevelingsbrief van een hoogleraar bracht een academisch gewicht aan. Dit toont aan dat Hornby in staat was netwerken te creëren door mensen te overtuigen. Hij begon een vennootschap onder firma (een 'partnership') met zijn werkgever. Het product sloeg in het begin niet aan. De eerste drie jaar werd verlies geleden. Dealers vonden zijn product gebrekkig, duur en niet aansluiten op de vraag. Zij hadden er weinig vertrouwen in. De moeizame strijd om een plaats in de keten te bemachtigen is de volgende belangrijke stap. Het lukt hem enerzijds om meer displayruimte te krijgen in winkels (dealers), anderzijds was hij in staat betere en uniforme toeleveranties te verkrijgen. Dit uitbesteden van de productie toont trekken van de transactiekostentheorie. Hiervoor is het nodig om het idee openbaar te maken, maar tegelijkertijd af te schermen. Inbedding in het economische netwerk gaat gepaard met een groot geloof in het product en

overtuigingskracht. Frank Hornby had die gaven. Ongetwijfeld zullen meer vaders in die tijd dergelijk speelgoed voor hun kinderen hebben gemaakt. Hooguit kan de goede innovator de externe gebeurtenissen, op het moment dat ze zich voordoen, herkennen en erop inspelen. De typemachine was bijvoorbeeld al vijftig keer uitgevonden – met een ander doel voor ogen – en menigeen had al een patent aangevraagd, voordat deze succesvol werd geëxploiteerd (ABG).

Belangrijke jaren zijn 1907 – het oprichtingsjaar van Shell! ² waarin het handelsmerk "Meccano" ontstond, een samentrekking van "mechanics" en "know", en 1908 waarin de vennootschap onder firma werd omgezet in een BV. Verkopen en winst stegen en het product en vooral de verpakking werden voortdurend verbeterd. In 1914 werd de beroemde fabriek aan Binns Road betrokken. Er waren voldoende financiële reserves om een dergelijke stap te zetten – de bezittingen stegen in een klap tot het 10-voudige. Door agentschappen – waarmee de macht van de groothandel werd omzeild – kreeg men ook internationaal voet aan de grond. In 1915 was Meccano de grootste speelgoedexporteur ter wereld. Zijn twee zonen werden al vroeg bij de Meccano onderneming betrokken als vestigingsleider in Frankrijk (Roland) en Duitsland (Douglas). Betrokkenheid, commitment en vertrouwen zijn belangrijke aspecten bij bedrijfsopvolging binnen familiebedrijven. Aan zijn opvolging werd al in een vroeg stadium "gedacht". Deze opvolging verliep in een later stadium – in 1936 – redelijk geruisloos. Het zicht ontbreekt wat er precies gebeurde met Douglas; hij herstelde niet van een zwaar auto-ongeluk in 1933. Juist bij familiebedrijven is het opvolgingsprobleem een kritiek moment in de continuïteit en de ontwikkeling van het bedrijf. Het ontbreken van conflicten, het niet "importeren" van andere technieken en personen is karakteristiek voor de cultuur van Meccano. Men leefde min of meer in afzondering op een eiland.

Binnen 10 jaar had Meccano zich een zeer sterke internationale positie verworven. Deze stormachtige ontwikkeling lijkt in sterke mate op de S-vormige curve die met (succesvolle) innovaties wordt geassocieerd. Na een moeizame start volgt een explosieve toename gevolgd door verzadiging/stabilisatie en neergang. Indien het idee aanslaat en het product zich heeft vastgezet, treedt een zelfversterkend effect op (positive feedbacks). Elke innovatie en de grondlegger ervan zorgen echter voor ingeslepen systemen, die soms nauwelijks meer verlaten kunnen worden, zoals het QWERTY-systeem van typemachines. Deze padafhankelijkheid kan ook in de vorm van een 'lock-in' latere innovaties belemmeren. Soms is het zo dat door toevallige omstandigheden nieuwe paden worden ingeslagen. Nokia was oorspronkelijk een houtzagerij en papierfabriek en trad toe tot de telecom markt door een overname, LEGO kreeg door het afbranden van het magazijn een nieuwe kans. Maar bij de piano's van Steinway & Sons traden deze toevalligheden niet op. De slogan, die in dat bedrijf door sommige managers werd gehanteerd, was: "if it

ain't broke don't fix it". Innovaties verlopen grillig.

Wat verklaart nu het succes van Meccano? Zoals gezegd – Hornby's idee sloot perfect aan op de omstandigheden van die tijd. Hij paste een uitstekende vorm van marketing toe: het voorzien in een bepaalde (opkomende of gecreëerde) behoefte door de creatie, het aanbod en de verkoop van waardevolle producten. Hij was de 'driving force' van de inbedding van een miniatuurbouw idee in het markt-netwerk. De uniforme inch-standaard, waardoor delen uitwisselbaar zijn, had een exclusief karakter. Hoewel Meccano behoorde tot het duurdere prijssegment was het toch bereikbaar voor de gewone man door het systeem van dozen en aanvullingsdozen en de verkoop van 'spare parts', ofwel onderdelen. Verpakking, publicatie en reclame – niet zoals nu op het kind, maar op de ouders gericht (televisie was er nog niet) – speelden een belangrijke rol, niet alleen in bladen maar ook via het later gepubliceerde Meccano Magazine en het opgerichte Meccano Guild. Hierdoor ontstond een consumenten-netwerk dat in sommige opzichten doet denken aan de moderne communicatie- en internetnetwerken. Hierdoor werd een blokkade opgeworpen voor mogelijke toetreders. Dit sterke netwerk zorgde voor een 'isolating mechanism'; een uitzonderlijke positie die door afzondering kan worden verdedigd. Een onderneming dient zich buiten de "normale (markt)orde" te plaatsen. De onderneming belichaamt 'higher order organizing principles'. Hornby wist een uitgekiende strategie van 'branding' te implementeren. De merknaam "Meccano" verspreidde zich via dealer- en consumenten-netwerken razendsnel en verankerde zich in de samenleving. Het merk had een exclusief karakter met een relatief hoge prijs en appelleerde aan het educatieve aspect van Meccano; de consument slaat twee vliegen in een klap (speelgoed en opleiding). Hornby was de 'first mover' (de pionier en niet een volger), die – mede via de uitgekiende naam – een differentieel voordeel creëerde en dat met succes afschermd van (potentiële) toetreders door middel van een reeks patenten. Hornby was bij al deze facetten sterk betrokken, hij hield zich bezig met de kleinste details. Coördinatie vond plaats met behulp van de eenvoudige structuur volgens Mintzberg: deze is gebaseerd op direct toezicht, met de strategische top als belangrijkste onderdeel. Is het Meccano gelukt hier bovengaan te stijgen, dat wil zeggen de stap te maken naar een andere coördinatiestructuur passend bij de omvang van de onderneming, bijvoorbeeld een divisiestructuur (voor de verschillende landen of het assortiment) of een machinebureaucratie (voor het productieproces)?

Bezien vanuit de generieke concurrentiestrategieën van Porter is geen sprake van 'cost leadership' (het verbeteren van processen van een al bestaand product) – de lonen die Meccano betaalde waren over het algemeen hoger dan die van concurrenten, maar van differentiatie en focus, een specifieke marktniche voor educatief speelgoed. Na de introductie dient echter een strategie te worden ontwikkeld waarin de voortdurende afstemming tussen de doelen en bron-

nen van de onderneming en de wijzigende markt opportuniteiten (consumentenvoorkeuren) plaatsvindt. Dit differentiële voordeel kan op twee manieren verloren gaan. Enerzijds door gewijzigde consumentenvoorkeuren, anderzijds door toetreders op de markt. Innovaties en aanpassingen zijn veelal noodzakelijk om deze dreigingen het hoofd te kunnen bieden.

Misschien een retorische vraag: hoe past Meccano in de huidige discussie over het onderwijs van competenties en vaardigheden? Het educatieve element was juist een van de (argumentatie)pijlers. Dit in tegenstelling tot het beleid van LEGO, waarbij kinderen (zowel jongens als meisjes) meer aan hun fantasie moesten overlaten. Dit sluit meer aan op een antroposofische vormvrije vorm van creatie.

De gevolgen van de Eerste Wereldoorlog werden flexibel ingepast. Sterker nog, er waren belangrijke concurrentievoordelen aan verbonden. In de eerste plaats had Meccano minder arbeidsproblemen omdat het productieproces grotendeels werd 'bemand' door vrouwen. Het tweede voordeel was dat men – gedwongen – moest overschakelen op (zeer winstgevende) oorlogsproductie. De overheid zag er een kans in om haar eigen industrie te stimuleren in bedrijfstakken waarin de Duitse concurrentie groot was, zoals de speelgoed industrie. Dit geschiedde

door patenten te openbaren en door toezeggingen dat na de oorlog importrestricties zouden worden gehandhaafd. Het leidde er toe dat door het bedrijfsleven na de oorlog steeds een beroep werd gedaan om de importen te beperken (ook door Hornby). De introductie van de "clockwork trainset" was hiervan het directe gevolg. Dit is de eerste vorm van diversificatie. Volgens de groeistrategie matrix van Ansoff is dit echter geen diversificatie, maar een product development strategie: het introduceren van nieuwe producten op een bestaande markt. Door de oorlog en de actieve rol van de overheid, werd de tweede activiteit op de rails gezet. De laatste echt succesvolle activiteit – Dinky Toys – volgde later. Die tweede belangrijke naam werd toevallig door de Eerste Wereldoorlog met Meccano verbonden, een onbedoeld voordeeltje van de Eerste Wereldoorlog.

- 1 Zie bijvoorbeeld de titel van HCS6 van Bert Love en Jim Gamble [The Meccano System and Special Purpose Meccano Sets, 1996]
 - 2 Shell had een zeer moeilijke startperiode waarin de voorlopers steeds op omvallen stonden. Hoe verschillend hebben beide ondernemingen zich ontwikkeld. Zoals eerder aangegeven, stond Shell bol van de conflicten en foutieve beslissingen.
- * Een 'brand' is een merknaam.

Benthuizen 2009

Tekst: C.L.Spierdijk, Foto's: A de Jong en C.L.Spierdijk

Benthuizen in januari wordt door de leden gezien als een Nieuwjaarsreceptie. Dat heeft natuurlijk alles te maken met het tijdstip van deze bijeenkomst. De gelegenheid om de bekenden het beste toe te wensen is dan ook een belangrijk onderdeel van deze bijeenkomst. Kennelijk had iedereen het druk gehad met andere zaken

dan bouwen, want op dat gebied was er eigenlijk niets nieuws te zien. Op één model na en dat was een Japanse draak die via Nieuw Zeeland hier in Benthuizen was neergestreken. Een ander aspect, de handel, tierde welig. M.a.w. het aanbod was overweldigend. Dat was natuurlijk voor de

Linksboven

De bouwer van deze mooie kraanwagen is ons ontgaan.

Rechtsboven

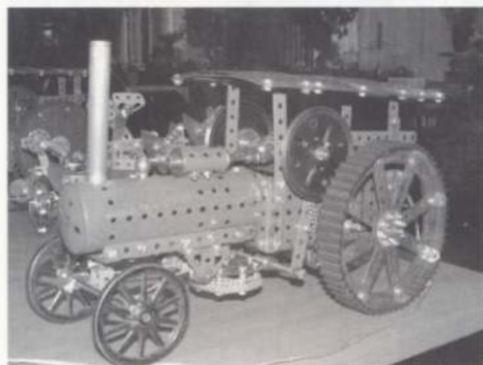
Deze sjofel is te koop bij Jan van Dijk en volgens het verhaal had hij er nog negen. Als je belangstelling hebt, dan moet je hem maar bellen.

Linksonder

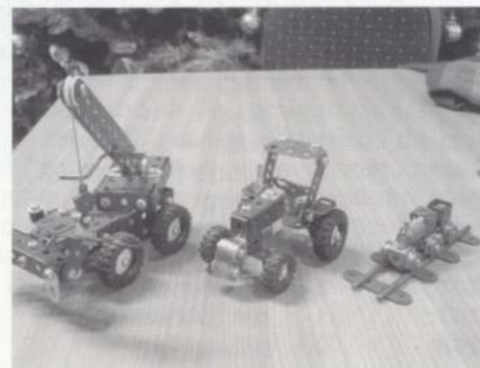
Dit is één van de vele tractoren van Wim Boer.

Rechtsonder

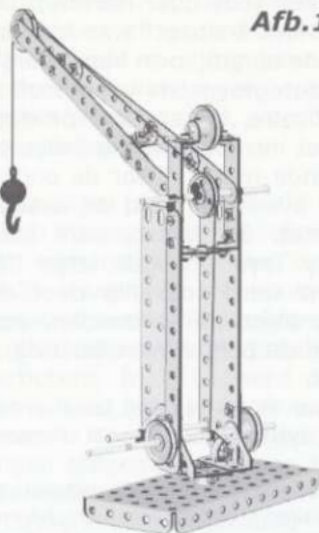
Van deze modellen is de bouw-er eveneens onbekend.

bouwer, die onderdelen zoekt voor een nieuw project, prettig, maar ook voor de leden die het op complete dozen hebben voorzien. Een indruk van deze bijeenkomst is weergegeven in de getoonde foto's.

Gilde jeugd

Afb. 1 Zoals je in **afb. 1** kunt zien is er niets dat voorkomt dat de hijsarm of de hijshaak door zijn eigen gewicht weer omhoog zakt. Dat is te verhelpen, maar daar heb je de juiste onderdelen voor nodig. Maar om te beginnen moeten we zorgen dat de kolom van het kraantje tijdelijk verstevigd wordt en dat beide steunen evenwijdig van elkaar worden gehouden. Door een dubbele hoekstrook nr. 48 aan beide kanten op te vullen met ringen

kunnen we dat bereiken. (Op **afb. 2** is er een moer tussen geplaatst)

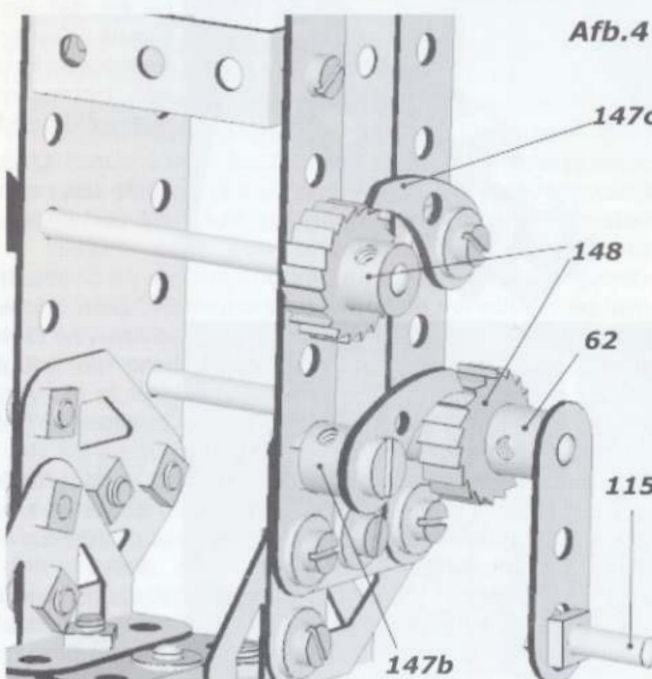
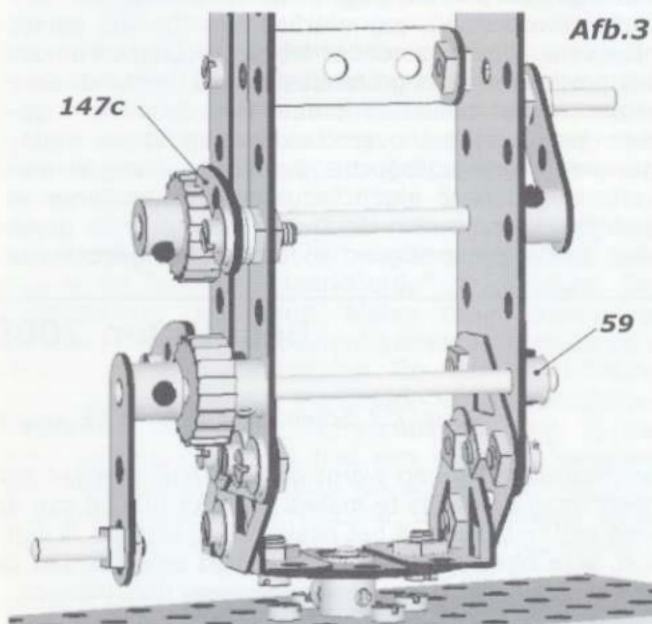
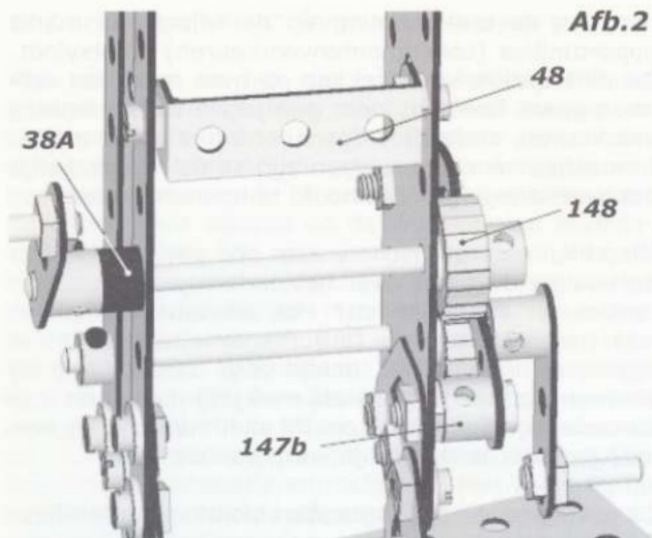
Op **afb. 2** is de pal nr. 147b aangegeven. Deze moet soepel kunnen draaien, omdat hij door eigen gewicht tussen de tanden van het palwiel moet kunnen vallen. Zoals je ziet, wordt de schroef, waar de pal om draait, vastgezet door twee moeren. Tussen boutkop en moer moet genoeg ruimte zijn om de pal vrij te laten draaien. Daarna kan de onderste as nr. 16b voorzien worden van palwiel nr. 148, naafkruk nr. 62 en schroefpin nr. 115. Als de as in het juiste gat is gestoken, dan kan de kraag erop gezet worden. (Zie **afb. 3 & 4**) De bovenste as nr. 16b kun je nu voorzien van de andere naafkruk, schroefpin en bus nr. 38b. Nadat de as in de juiste gaten is gestoken, kan vervolgens een sluitring en daarna het palwiel erop gezet worden. (Zie **afb. 2**)

Als laatste monteren we de pal zonder naaf. Maak daarbij gebruik van voldoende sluitringen. Ook hier is het noodzakelijk dat de pal soepel draait. Dus maken we weer gebruik van twee moeren. (Zie **afb. 3**)

Zoals jullie zien, hebben we te maken met onderdelen, die niet in nieuwe Meccanodozen worden geleverd. De naafkruk (als je die niet hebt) kun je vervangen door riemschijf nr. 22. Maar voor de het palwiel en de pal is geen moderne vervanging. Tot slot zou je al veerankers nr. 176 op de assen kunnen plaatsen.

Onderdelenlijst voor deze stap

nr.	aantal	naam	afmeting
16b	2	as	
38A	1	bus	
48	1	dubbele hoekstrook	
59	1	kraag	
62	2	naafkruk	
115	2	schroefpin	
147b	1	pal met naaf	
147c	1	pal zonder naaf	
148	2	palwiel	

MEDEDELING

In de vorige editie van MN - in de Mededeling op blz 10 - maakte hoofdredacteur Charles Spierdijk er voorzichtig melding van, dat er gewerkt wordt aan een verzameling van handleidingen uit de Liverpool-periode in de Nederlandse taal. Ondergetekende is daarmee aan de slag gegaan.

In het verleden is mij meer dan eens gebleken, dat het door veel leden, jong en oud, als een hindernis wordt ervaren, dat de beschikbaarheid van Nederlandstalige handleidingen niet groot is. Op Internet wemelt het van Meccano-literatuur in het Engels, Frans, Spaans en noem maar op. Maar niet in het Nederlands. Dat zette mij aan het denken. Als voorbeelden zag ik de 16 CD's van Meccano Magazine en de CD van de eerste 20 edities van Meccano Nieuws, door Jan Jager gemaakt. Dat bracht mij op het idee datzelfde te doen met Nederlandstalige Meccano handleidingen uit de Liverpool-periode.

Van diverse leden van onze club heb ik daarom die handleidingen, voorzover ze die bezitten, te leen gevraagd om ze bij elkaar te zetten op een CD (of misschien DVD) voor alle leden die daarvoor belangstelling hebben.

Het wordt een verzameling die verre van compleet is, maar dat streef ik ook niet na. Het gaat mij erom een flink aantal voorbeelden - van doos 0 tot kist 10 - bij elkaar te zetten, zodat ieder een model van zijn gading kan vinden om te bouwen en daarbij niet gehinderd wordt door een bouwbeschrijving in een vreemde taal, die eerst nog moet worden vertaald. Tot slot twee verzoeken.

1. Wie heeft in zijn literatuurverzameling uit de Blue-Gold periode, dus van vóór de Tweede Wereldoorlog, handleiding 9 in het Nederlands (ik ga ervan uit, dat die bestaat, zie plaatje)? En mag ik die dan lenen om aan de verzameling toe te voegen?

Ik heb ze tot en met 8, vandaar.

2. Ik vind, dat in de verzameling thuishoort de 20 leaflets van kist 10 uit de jaren '70 van de vorige eeuw. Voorzover ik weet zijn die er alleen in het Engels. Daarvan zijn er in het verleden door MGN-leden 11 (elf) vertaald (daarover beschikt het Doc.Centrum). Wie is bereid, of liever, welke leden zijn bereid de overige 9 (negen) te vertalen? Al die vertalingen kunnen dan ook aan de verzameling worden toegevoegd. De ontbrekende nummers zijn:

1. Railway Service Crane
3. Coal Tippler
6. Lifting Shovel
7. Block-setting Crane
11. Automatic Snow Loader
12. 4-4-0 Passenger Locomotive and Tender
17. Trench Digger
18. Bottom Dump Truck
19. Road Surfacing Machine

Uw medewerking zal ik zéér op prijs stellen!

Bij voorbaat hartelijk dank!

Co Stevens

17

De Meccanoman die je altijd al wilde ontmoeten: Thijs Cornelissen

Interview: Hans Kuijl

Een hartelijke ontvangst, koffie en cake van de moeder. De jonge vader (van een eenjarige tweeling en een vier jaar jongere dochter) ontfermt zich over uw interviewer en begint begripvol een kalmerend praatje; het is immers niet niks na de reeks van rijpere Meccano jongens nu een twintigjarige te moeten interviewen. Na ruim een half uur wordt uw interviewer geacht voldoende te zijn geacclimatiseerd; vader, moeder en dochter vertrekken met iets vaags over boodschappen en wij naar zijn Meccano 'doen', tevens dienstdoend als studiehok en slaapkamer. Mijn drukbezette gesprekspartner is weliswaar niet meer de piepjonge Meccano boy die samen met pa wat sleutelt aan een Meccano niemendalletje of de wat oudere Meccano

boy die onder het toezien van de pijprokende vader bouwt aan een voor zijn jonge leeftijd veel te groot model en waarin we voornamelijk jeugdtrauma's van pa met pijp herkennen, het in Meccano-medische kring bekend als het 'blocksetter syndroom'. Hier hebben we het over een twintiger met een voor zijn leeftijd al verrassend uitgebreid Meccano netwerk en iemand die ons telkens weer verrast met fraaie

nieuwe modellen, inventieve verbeteringen aan bestaande modellen en daarmee duidelijk demonstreert dat Meccano ook voor de jeugd een levend fenomeen is. Ik heb de eer en het genoegen u voor te stellen aan Thijs Cornelissen.

LEVEN

Ouders in de vorige eeuw vanuit Haarlem in Almere komen wonen. Daar werd de tweeling geboren, in Naarden, omdat Almere toen nog niet over een ziekenhuis beschikte. (Ja, lezer u beschikt over een goede opmerkingsgave, over de andere helft van de tweeling is niets gezegd want die bevindt zich momenteel in Australië). Thijs groeit op in Almere, gaat op zijn vierde naar de basisschool, haalt goede cijfers en krijgt een Havo-advies. Dat bleek toen iets te hoog gegrepen door een zich openbarende stoornis en via de mavo komt hij voorlopig op het mbo terecht, waar hij met lof zijn diploma werktuigbouwkunde behaalt; natuurlijk want Thijs is een intelligente jongen die snel de essentie van een twee-, drie-, vier- en vijfassige robot kan uitleggen en dat in een driedimensionaal x,y,z-vlak met nog twee extra bewegingen. Bij een robot met 5 assen kan de tweede arm ook 360 graden ronddraaien, een hand-effect; 't is maar dat u het weet. In de automobielin-dustrie worden vrijwel uitsluitend 5-assige robots gebruikt. Een 4-assige is geschikt voor palletisering. [U begrijpt het al, uw interviewer is weer knapper geworden, hk].

18

Thijs raakt enthousiast voor scouting; vanwege de waterrijke omgeving in Almere betekent dat de welpen van de zeeverkeners. In Almere zijn vijf scouting groepen: twee grote groepen met 'waterwerk'. In het weekend geeft hij leiding aan de Dolfijnen, de 7-11 jarige, aanstormende zeeverkeners. Zeilen geleerd, zwemmen met alle denkbare zwemdiploma's; de andere weekenddag is voor de reddingsbrigade. [Uw verslaggever staat versteld wat deze jonge mensen allemaal kunnen verstouwen, in het weekend twee grote hobby's, misschien is passies wel een betere omschrijving, een tijdrovende Meccanohobby die nu noodgedwongen op een laag pitje staat en je ook nog even door het Nederlandse onderwijssysteem laveren (je wordt oud Hans, red)]. Bij de reddingsbrigade is Thijs actief op het strand, helpen, varen en toezicht houden. Scouting is erg leuk, gemengde groep, zomers kanoën, 's winters spelletjes, daar voelt hij zich thuis. Druk met de voorbereiding van het zomerkamp, Chinese draak maken, (nee niet die, Jan!, hk), voor de openingsceremonie van het kamp. Rennen, vliegen, chaos creëren. Nevenactiviteiten naast de leidinggroep, je helpt elkaar als dat nodig is. Helpen is ondersteuning in de leiding van de teams, programma-ideeën uitwerken, vrienden, dus je helpt elkaar ook met verhuizen en schilderen, voelt zich steeds meer op zijn gemak, zeilen, karten kortom gezellig. Is er sfeerverschil tussen beide bezigheden, wil uw interviewer weten. De sfeer is anders volgens Thijs, geintjes maken en rottigheid beleven, scouting zonder kinderen is veel roekelozer. Reddingsbrigade, daar ben je met een taak bezig, rottigheid doe je niet op de brigade. Met kinderen ben je serieus en neem je geen risico's. Watergevecht na afschieten kano's en je gaat nat naar huis. De hele dag actief, je bent moe, je wilt naar huis en eten.

Terug naar zijn opleiding. Thijs wil verder komen, er

uit halen wat er in zit. Uw interviewer herkent meteen een hoog ambitieniveau. Thijs heeft goed nagedacht over wat hij wil. Uitdaging vormt een probleem bij het mbo. Hij heeft stage gelopen bij een Robotica onderneming en daar is zijn interesse ontstaan. Bewegende techniek en pneumatiek, en jawel, ter geruststelling van uw interviewer: "bewegende Meccano modellen zijn gaaf." Ter plekke stelt uw verslaggever een onderzoek in bij de grote hoeveelheid door Thijs tentoongestelde modellen en inderdaad, slechts enkele statische modellen, zoals de Tower Bridge, de welbekende wolkenkrabbers ("wel leuk voor de onderdelen").

Nu die speciale interesse in mecatronica, de basis van de robotica. Thijs voelt haarscherp aan dat hij op dit terrein met een behoorlijke leek te maken heeft en schakelt over op het uit de didactiek bekende 'hapklare brokken niveau'. Mecatronica kan een schakelkastje zijn. Motortje, daar hangt werktuigbouw aan; de aansturing van het motortje is elektrotechniek en die combinatie is mecatronica. Er is echter maar een mecatronica opleiding in Nederland, in het Oosten van het land. In Utrecht is een HBO-opleiding industrieel automatiseren. Deze volgt Thijs momenteel. Fabrieken ombouwen tot machineparken. Bij voorbeeld een moderne autofabriek waar de auto met behulp van veel robots in straten in elkaar wordt gezet [dat herkent uw interviewer, want een dergelijke onderneming heeft hij eens gecontroleerd]. Deze opleiding is een aanvulling op werktuigbouwkunde met veel ICT en elektrotechniek; na het voltooien van deze opleiding ben je allround in mecatronica en allround voor industriële automatisering. Verder werkt hij nu bij een fijn mechanisch bedrijf; schone techniek, speciale materialen, pietje precies, maar 't was het toch niet helemaal. Een enthousiaste verteller en in een hoog tempo zodat uw verslaggever een enkele keer om herhaling of toelichting moet vragen. Nu oriënteert Thijs zich op een Limburgs bedrijf dat achtbanen produceert.

MECCANO

Zijn eerste contacten met Meccano vinden plaats als Thijs 11 jaar is. In de MGN-tent op het Stoomfestival kreeg hij een modelletje dat hij 2, 3 keer heeft gesloopt. Dan de 400 serie: 401, 402, 403 enz., de basisserie, aanvullingsdoosjes etc.

Standaard modellen zijn leuk, na twee jaar grote partij onderdelen op de kop getikt. Dan de evenemententent in Almere nagebouwd, in opdracht, de markt staat eronder, en bij een evenement zakt het podium omlaag en kunnen de artiesten optreden. Een model siet zijn bureau; eerste ontwerp schaal één op 'ietsie' te weinig, 1 op 100 gewenst, daarvoor 'ietsie' te weinig onderdelen, "dat ging het niet helemaal worden" maar nu 1 op 350. Zijn eerste versie reed niet; de Meccanomotor was niet in staat om 1,5 kilo staal voort te bewegen.

Drie jaar achtereen op het Stoomfestival met compleet andere modellen, draaimolen met bewegende bakjes en opverende paardjes. Voor het laatste Stoomfestival heeft Thijs zijn podium herbouwd; een

jaar aan gebouwd; aandrijving direct op het wiel werkte niet, dus in de poot gemonteerd. Model is sindsdien niet meer uit elkaar geweest.

Thijs is een regelmatige bezoeker van bijeenkomsten. Met de stoom is het begonnen. Het oude Stoomfestival is ter ziele. In de nieuwe vorm is het niet rendabel. De sfeer van vroeger is verdwenen. Thijs is stemmingsgevoelig; een groepje met Meccano modellen in een gebouwtje, dat is geen trekker van bezoekers. Stoom trok geïnteresseerde mensen, met meer interesse dan de doorsnee Nederlander. Vragen over je modellen werden op je afgevuurd, ideeën werden aangeboden. De basis wordt nagebouwd, dan er mee aan de gang gaan, dat is leuk, maar ontwerpen is nog veel leuker. Grote modellen nabouwen die al tientallen mensen voor hem hebben ge(re)produceerd is voor Thijs niet interessant. Hij kijkt mij stralend aan en is zo vriendelijk niets onaardigs over 'blockkies' te zeggen. Hij koop regelmatig nieuwe dozen, maar als een bewegend model zich zelf lostrikt of niet in elkaar is te zetten, dan past hij het model aan. En zonodig belt/belde hij met Nikko of Pyro. Moet het kunnen laten zien en als het na vier draaiuren al dienst weigert, dan klopt er iets niet.

Verzamelaar? nou nee, hij heeft wel een lijst met enkele specifieke onderdelen die hij voor de lol wel wil hebben. Kleurstelling is hoofdzakelijk zink, blauw

en geel omdat hij daar het meeste van bezit. Over de nieuwste kleuren is hij niet onverdeeld enthousiast. Flexibele platen zijn handig, maar als de lak er vanaf springt, als je verkeerd buigt, is dat minder.

Een potentiële familievete komt uw interviewer op het spoor bij de vraag hoe de familie aankijkt tegen Meccano? Vader is, aldus Thijs – ben ik even blij dat ze nog steeds boodschappen doen – een half verlengstuk, soms tips, soms een handje, maar soms is het model al in elkaar gezet voordat Thijs het heeft zien binnenkomen. Een actuele versie van het potentieel conflict tussen vader en zoon blijkt, als Thijs uit een in karton verpakte doos zo maar een King Gedorrah afkomstig uit Hong Kong tovert met vermelding schroot en "gift"; ja dat scheelt aan invoerrechten. Tweelingbroer moet niets van hobby hebben en zusje is voor de gezelligheid. Dat geldt ook voor moeder. Thijs' prioriteit ligt momenteel niet bij Meccano, stoom is niet meer wat stoom was, dus geen echte uitdaging. Wel gaat hij nadenken over specifieke constructieproblemen zoals de London eye. Meccano is een hobby die tijd vergt, maar voorlopig gaan andere hobby's en studeren even voor. "Jonge leden moeten zelf modern denken en experimenteren en niet blijven hangen bij bestaande modellen" aldus zijn filosofische uitsmijter; Thijs zeer bedankt voor dit leuke interview. Tot slot vertrouwt Thijs mij toe, dat hij graag zou zien dat een volgend interview wordt afgenomen bij Hans van den Berg.

buitenlandse bladen

Hans van Ouwerkerk

Constructor Quarterly

Nummer 82 (december 2008)

Ken Senar geeft een uitgebreide beschrijving van zijn model van de 'Big Lizzie'. Een gigantische tractor waarmee destijds in Australië de zachte zandgronden en moerassen doorkruist werden. Met twee aanhangers was de totale lengte ruim 33 meter. Om het draagvermogen te vergroten waren alle wielen voorzien van scharnierende rijplaten. Een soort flappen. Rupsbanden bestonden nog niet. Mede door die mallotige constructie was de rijnsnelheid beperkt tot slechts één mijl per uur. Maanden onderweg dus en daarom was er een ruime hoeveelheid brandstof, water en voedsel aan boord voor ontwerper/bouwer/eigenaar/bestuurder Frank Bottrill en de zijnen. Ken heeft het allemaal minutieus gemodelleerd, compleet met keukenfornuis, potten, pannen,

stoelen, tafels, bedden en wat er verder nodig was voor verblijf van een heel gezin. Alleen de koe, die er in werkelijkheid achteraan sjokte, ontbreekt zo te zien.

Een leuk spelletje voor behendige kinderen is het huisje van Brian Ashton. Bewoond door een gyroscoop die door een mechanisme tot wilde bewegingen wordt gedwongen. Winnaar is diegene die door aan een stuurwielte te draaien die bewegingen het beste kan compenseren. Klein maar complex.

In aflevering VI van de serie legervoertuigen van Bernard Périer nogmaals de kleine jeep, maar nu in een wat realistischer uitvoering. Eigenlijk kan de merkwaardige vorm van een jeep niet goed op kleine schaal weergegeven worden.

In de rubriek Spanner een aantal duidelijke tekeningen van de door Jean-Pierre Veyet ontworpen

stuurbekrachtiging. Bruikbaar voor modellen tot 40 kg. Verder rollagers en geometrie van wielbesturing.

Met de spulletjes van doosje 4600 uit de Future Master serie heeft John Herdman een tractor en een legertank gebouwd. Beide met, uiteraard, rupsbanden. Voor de tank zijn nog wat extra onderdelen nodig.

Niet van Meccano, maar wel daaraan gerelateerd, is het Meccanopoly spel van Wendy Miller. De gevangenis heet hier uiteraard Legoland. Aan de slag met printer, schaar en lijmpot.

Wie nog de oude foto's van de Meccano-burelen in Parijs voor ogen heeft, kan eens gaan kijken. Eerst de Rue du Faubourg Poissonnière zien te vinden en dan het poortje naar de Rue Ambroise Thomas inlopen. Op nummer vijf ziet de gevel er bijna hetzelfde uit als honderd jaar geleden.

Mensen verzinnen wat om een klok in beweging te krijgen. Bill Sellers doet het met stalen kogels, maatje één inch. Flauwekul natuurlijk, de werkelijke energie komt uit een elektromotortje,

maar het ziet er leuk uit voor wie is uitgekeken op het aquarium. Nuttiger dan een ping-pongbal-automat, daar bewegen alleen de ballen en hier kun je ook nog zien hoe laat het ongeveer is. Een leuk diorama van Frank Weber, een treinstationnetje op schaal 0, opgebouwd met treinspullen van Primus, levensechte passagiers, koffertjes van Hornby en wat Meccano-onderdelen.

Van Robert Kay een overzicht van Tovermotoren. In rood-groen en zwart. Het enige levensvatbare overblijfsel van de X-serie die bedoeld was om de concurrentie met Trix aan te gaan.

Op pagina 36 vast een prachtige foto van een Liebherr R996 model. Hoe Eric Champieboux deze 160 kg zware graafmachine bij SkegEx 2008 naar binnen heeft gebracht is wat duister, maar in CQ83 zullen we lezen hoe het ding gebouwd is.

Hornby was een goede koopman. Er werd altijd wel iets verzonnen om overvloedige voorraden alsnog aan de man of liever aan de jongen te brengen. In MM van november 1939 werd de knulletjes wijs gemaakt dat je met overgebleven cobaltmagneten best zelf een elektromotor kon bouwen. Uitermate leerzaam, maar veel fut zal er niet in gezeten hebben met een luchtspleet van hier tot Tokio.

Van Chris Shute een zeer bekende vier-assige Foden platte vrachtwagen die met uitrusting 8 gebouwd kon worden. In de laadbak Sneeuwuitje met haar Zeven Dwergen. Een onveilige manier om personen te vervoeren, maar daar gaat het niet om. Het gezelschap kan een dansje van 19 passen uitvoeren. Op een kermis stel ik mij voor.

Van Bernard Pérrier een nieuwe opbouw voor het radiografisch bestuurbare onderstel. Ditmaal de Ford Bronco, een lomp voertuig in brandstofslurpende Hummer-stijl.

Deel III in de serie over Kemex. Ditmaal de grotere dozen 2, 2B, 3 en 3B. Er is weinig documentatie beschikbaar en van de bunsenbrander uit 2B en 3B is niet eens een plaatje te vinden. In doos 2 waren de 22 chemicaliën keurig verpakt in glazen buisjes, maar in

doos 3 werden 34 kartonnen kokers gebruikt en die hebben natuurlijk niet het eeuwige leven. Het zag er allemaal prachtig uit, maar het moet voor de jonge ontdekkertjes uitermate frustrerend zijn geweest dat de handleiding van doos 2 bedoeld was voor doos 3 en experimenten beschreef, die met de inhoud van doos 2 niet uitvoerbaar waren.

Aan het einde van de vijftiger jaren kwamen er in Engeland grote aantallen dieseltreinen op de rails. Roger West bouwde er een aantrekkelijk model van. Goed voor derde prijs op SkegEx 2008.

The International Meccanoman

Nummer 56 (januari 2009)

Bij de verzamelde technische tips een nette manier voor een hoekconstructie, stuurbevestiging, visuele kruisversteving, compact samenschroeven van propellerbladen, glas-in-loodachtige ramen, blinderen van gaten door platen op handige wijze over elkaar te schroeven, excentriek voor wandelende dragline, versnellingspook, sleepingen en rollagers voor kranen e.d.

Moderne auto's (VW) hebben tegenwoordig direct schakelende 6-versnellingsbakken met twee natte koppelingen en omgekeerde synchronisatie. Kan zo'n complexe constructie nog met Meccano gemodelleerd worden? Alan Wenbourne is er redelijk in geslaagd, zij het in een demomodel. Wat te groot voor inbouw in een automodel. Met veel extra componenten, zoals servomotoren, en besturing door een oude computer via de RS232 poort of met een speciaal voorgeprogrammeerd stukje elektronika.

Op de middenpagina's foto's in kleur van de hiervoor genoemde versnellingsbak en van het planetarium van Michael Whiting. Van de binnenplaneten via de asteroïden en de buitenplaneten tot de ijsklompen zoals Pluto, die er buiten de baan van Neptunus recentelijk gevonden zijn. Ook een flink aantal manen, maar bij Mars mis ik Phobos en Deimos. Angst en Vrees, ligt dat aan mijn ogen? In feite zeven afzonderlijke constructies die onderling gekop-

peld en gesynchroniseerd worden en opgesteld op zes meter tafel. De nadruk ligt dus meer op de bewegingen van al die manen dan op de juiste posities van de planeten t.o.v. de zon. Daar is een flinke zaal voor nodig.

Georg Eigermann geeft een overzicht van de activiteiten van de Duitse zusterclub "Freundeskreis Metallbaukasten". Met een flink aantal foto's van modellen gebouwd met Eitech, Stabil of Märklin.

Vervolgens een aantal reportages van tentoonstellingen in Canterbury NZ, Melbourne, Milaan en Henley.

André Welti maakt nog wat reclame voor nieuwe onderdelen van Stokys. Terecht, ik heb ze in handen gehad en het ziet er goed uit.

Het artikel van Wendy Miller getiteld "Meccano Challenge" is interessant. Er valt uit af te lezen, dat Nikko bereid was metalen onderdelen en prijzen ter beschikking te stellen onder voorwaarde dat er een wedstrijd voor kinderen werd uitgeschreven.

Midlands Meccano Guild Bulletin

Nummer 35 (november 2008) 36 (december 2008)

Verslag met kleurenfoto's van de bijeenkomst op 11 oktober. O.a. een gigantische Concorde van Alan Covell, een harp van Sid Beckett, een klok van Mike Edkins die met drie Tovermotoren dertig uur loopt en de Oshkosh PLS van Richard Payn met 5 assen en aandrijving op alle wielen.

Uitgave 36 is een kalender voor 2009.

The Sheffield Meccano Guild Journal

Nummer 103 (herfst 2008)

In deze aflevering het tweede deel over de Jones KL77 rijdende kraan. Ken Ashton geeft een duidelijke beschrijving met goede detailfoto's. Zoals eerder gezegd, een goed model om na te bouwen.

Geen auteur vermeld bij een artikel met leuke suggesties voor een competitie. Modellen die strijden om de snelste sprint, de

langste af te leggen afstand, de hoogste sprong, enz. Iets voor ons gilde?

Een andere of wellicht dezelfde anoniemus heeft zich gewaagd aan de samenstelling van "The Meccanoman's Dictionary". Op het eerste oog een prima initiatief, maar na het doorworstelen van de eerste aflevering voor beginletter 'A', begin ik te twijfelen. Door toevoeging van niet relevante algemeen technische of fysische begrippen en flauwe grapjes is het aantal steekwoorden opgeklopt tot ongeveer 2350. Geneuzel over Britse versus Amerikaanse spelling, zoals tyre/tire, aluminium/aluminum, mould/mold, enz. hoort thuis in een ander soort woordenboeken. In een tempo van één letter per aflevering kunnen we de laatste aflevering in de lente van 2015 tegemoet zien. Het zou beter zijn om alle ballast overboord te gooien, er een handzaam naslagwerkje van te maken en dit nu als éénmalige bijlage te publiceren.

Runnymede Meccano Guild Magazine

Nummer 68 (oktober 2008)

Van het stoomfestival in Stoneleigh vele foto's in kleur van Meccano-modellen. Stoomwals van Sid Beckett en van Roy Whitehouse een gasmotor en een prachtig opgelapte vliegtuigconstructiedoos. Avro Lancaster bommenwerper van John Reid, compleet spoorwegemplacement van Ken Wright, brandweerwagens van George Illingworth, the "Devastator" truck van John Molden alsmede zijn snackbar. Ook hier foto's van de Henley Gathering, compleet met drie vrolijke heren die op de binnenplaats hun 'verboden' waren (stoommachines) etaleren.

Een leuk ideeetje van Chris Fry voor een spelingsvrije overbrenging. Twee tandwielen (57t) rug aan rug. De eerste vast op de as, de tweede los, maar wel voorzien van twee stelschroeven die via een rubber snaar door de gaatjes zijn gekoppeld aan de vastgedraaide stelschroeven van het eerste tandwiel. Bij de juiste spanning van de snaar wordt speling bij omkeren van de

draairichting voorkomen zonder al te veel extra wrijving.

Een wat uitgebreider artikel over het eerste stoomvoertuig, de artillerietrekker van de Fransman Cugnot. Een revolutionair ontwerp, ontwikkeld voor het Franse leger rond 1770. Of het gevaarte ook werkelijk bruikbaar was, is niet duidelijk wegens stringente militaire geheimhouding. De ketel zat helemaal vooraan, zoals vroeger het paard of de paarden. Maar ja, paarden konden zelf sturen, nu was er een bestuurbaar voorwiel nodig en dat was tevens het zwakke punt, omdat naast dat wiel ook de zware ketel gedraaid moest worden. Hoe dan ook, goed voor een fraai model. Naast diverse kleine modellen een uitgebreid artikel over een vierversnellingsbak van Terry Pettitt. Vier stel planetaire overbrengingen. Alles in constante aangrijping. De gewenste versnelling wordt gekozen door de desbetreffende buitenring (187c met binnenvranging) vast te zetten. Oh ja, er zit ook nog een motor aan vast.

Holy Trinity Meccano Club Newsletter

Herfst 2008

Het was even de vraag of de tentoonstelling "Magic of Meccano" in het Stoommuseum van Kew ook in 2008 georganiseerd kon worden, maar WLMS, ISM en HTMC hebben gezorgd voor hoge kwaliteit met veel interessante modellen. Opvallend was het 7 meter lange model van de Eurostar, gebouwd door Ivor Ellard. Al even uitgebreid zijn de reportages van de 112ste clubbijeenkomst en de in mei gehouden "Meccanuity" 2008 en de Henley Gathering op 30 augustus.

Extra aandacht voor de "level luffing" kraan van Brian Elvidge.

JMH Newsletter

Nummer 88 (december 2008)

Bij het verslag van bijeenkomst 206 foto's van diverse modellen en wat zaken uit de oude doos. Een elektromotor voor 110 V en bijbehorende regelaar met voor-

schakel weerstanden, gloeilamp, gammel snoer en stekker. Doodgrijselijk voor hedendaagse begrippen.

Advertentie voor een opblaasbare plastic zak waarbinnen een model stofvrij kan worden gehouden. Compleet met motortje voor een constante luchtstroom. Ik neem aan, dat er dan ook een stoffilter in zit en dat de zak pas opgeblazen wordt als het model tentoongesteld wordt.

Nieuw op afstand bestuurbaar model. Afstandsbediening zoals by Spykee robot met infrarood en geschikt voor vier motoren. Wel één voor één. Dave Denner bouwde de kiepwagen en voegde er een 1:19 vertraging aan toe om de snelheden wat te beperken.

Voor liefhebbers details met zeer duidelijke computertekeningen van de rupsbanden van de Demag CC4000 van John Hornsby. Met heel veel 0,5 inch geleidewieltjes en heel veel platte steunbalken 103g.

Het internationale jaar van de astronomie is begonnen. Aandacht voor planetariums, modelplan 73 met verbeteringen en een fraai exemplaar van Kenny Liebbrandt.

Het vinden van een middel voor het herstellen van hard geworden rubber lijkt wel de speurtocht naar de heilige graal. Hier een gedegen test van vijf middelen. Azijn, ammonia, glycerine en een spulletje van Nissan helpen niet of nauwelijks, maar remvloeistof Dot 4 heeft werkelijk enig effect. Te agressief in pure vorm, maar vermengd met een gelijke hoeveelheid water is er enige hoop. Risico is het naderhand uitlekken en dientengevolge aantasting van lak. Frank Ferreira en Anthony Els zetten hun experimenten voort.

Magazine du CAM

Nummer 105 (januari 2009)

Kijk eens aan, Jean-Pierre Veyet maakt niet alleen maar gigantische modellen van graafmachines. Hier een kleintje, geïnspireerd door het in 103 beschreven model van Jacques Vuye. SML 19A (dragline) in miniatuur, en met een echte stoommachine. Tot 1932 hadden raceauto's twee

zitplaatsen. Eentje voor de bestuurder en eentje voor de monteur die het zaakje rijdende moest zien te houden. Alfa Romeo ontwikkelde de P2 en P3 Monoposte met één kuipje. Zo'n echte auto met een lange motorkap en de vooras nog voor de radiator. Wijlen Roger Poulet bouwde er een model van in schaal 1 op 3 met zelfgemaakte velgen voor de spaakwielen. Zeer goede detaillering met deze schaal.

Jean-Pierre geeft ditmaal een historisch overzicht van het 3-inch snaarwiel. Compleet met banden. De stoomlocomotief 241-P-17 met tender van André Schmid, goed voor de hoofdprijs in Vourey, wordt in dit nummer uitgebreid beschreven.

Voor het fotograferen van Meccanomodellen heb je heus geen dure technische camera nodig. Met een kleine digitale camera van 5 Megapixels gaat het al prima. Een statief, neutrale achtergrond (vel papier) en goede belichting (daglicht bij bewolkte hemel), daar gaat het om. Jacques Vuye geeft les. Jammer dat je op tentoonstellingen zelden even een groot vel papier achter en onder een model kunt schuiven. Tot slot fotoseries van diverse bijeenkomsten.

AMS Nachrichten

Nummer IV/2008

Algemene vergadering en jaar-

rekening.

AMS Bulletin

Nummer 60/08

In het kader van een competitie "molenbouw" zijn de leden aan de slag gegaan. Resultaat, veel windmolens. En dat is merkwaardig want Zwitserland heeft veel meer watermolens, tot ondergrondse aan toe, dan windmolens. De Britzer molen uit Berlijn, met draaibare kap, ziet er oerhollands uit. Een groot deel van het blad is aan dit onderwerp gewijd.

Daarnaast de spoorbrug van Wilfried von Tresckow die door een rondrijdende trein 'bestuurd' wordt.

Christoph Schörner beschrijft zijn belevenissen met baggermachines. Veel Märklin, maar ook Trix. Kennelijk is hij daar al sinds zijn jeugd mee bezig.

Andreas Köppe verhaalt over "Thale Stahlbautechnik". Een systeem dat in de DDR werd gebruikt bij het onderwijs op technische scholen. Voor het wiskundeonderwijs waren er speciale geometriebouwdozen.

Verder een overzicht van oude en nieuwe Märklinmodellen en met Stabil gebouwde stoomlocomotieven.

Bij moderne mijnen dalen de kompels tegenwoordig per lift af, maar vroeger ging dat wel anders. Bij de griezelige tekening van mannen die met zes tegelijk

in zitjes hangend aan een touw naar beneden gelaten worden, is de wens "Glück auf" zeker van toepassing. Enige modellen van gebruikelijke constructies.

Verder een artikel over Teknobouwdozen uit Denemarken, een rijdende kraan van Peter Howald, een volstrekt chaotische machine van Christoph Schörner en weer andere bouwdozen voor het onderwijs.

Advertentie:

Exacto -onderdelen.

Standaard en niet-standaard onderdelen; zeer hoogwaardige kwaliteit in **alle kleuren** te leveren. **Ook zink-plated mogelijk!** Veel gevraagde blue/gold tegen meerprijs leverbaar. Ook diverse motoren beschikbaar.

Exacto -sets

Replica van Meccano **Crane set 1976** franco thuis € 187.

Standaard levering in geel; rood/groen uitvoering is mogelijk!

Exacto No. Set 4 beschikbaar in fraaie doos met Exacto logo en 'lift-out' laag. In rood/groen of geel/blauw/zink-plated. Franco thuis voor € 111!

Nu ook **Bugatti T35** in blauw en new design wielen. Franco thuis voor € 729.

De Bugatti is nu ook geheel **kant en klaar** leverbaar! Ook de wielsets los verkrijgbaar. Informeer naar de prijs.

Gegarandeerde besteldata 15 april en 15 oktober van ieder jaar! Grote bestellingen gaan eerder weg. Perfecte prijs / kwaliteitsverhouding.

Nieuwste prijslijst € 1,50

op giro 550540 t.n.v.

Jan H. Schurink te Bathmen;

gratis via:

<exacto@tele2.nl>

(19 - 20 uur: 0570 542815)

vraag &

aanbod

Te koop aangeboden:

Een Steel Tec bouwdoos 7090, constructie systeem 201 met 430 onderdelen en een Steel Tec bouwdoos 7091, constructie systeem 301 met 545 onderdelen. Beide dozen zijn ongebruikt (mint) Er kunnen Harley Davidson motoren van worden gebouwd. Het systeem past volledig op Meccano. Vraagprijs € 100,- voor beide dozen samen. Te bevragen bij: Jan Schroef, tel. 06 51427643

Te koop aangeboden:

Partij Meccano en een 10 tal

andere merken, O.a. Trix, Construction, TECC. De partij omvat veel motoren, toebehoren en diverse uiteenlopende modellen. Te bevragen bij: C. Bos, tel. 0223 531364 of mobiel 06 40709268. Op afspraak is bezichtiging mogelijk.

Te koop gevraagd:

Kleine of grotere partijen nieuwe- of gebruikte meccano onderdelen of sets in de kleuren, rood/groen en blauw/geel. Aanbiedingen bij: Jos van Zundert, tel. 076 5973686

Te koop aangeboden:

Grote partij Meccano en Märklin (o.a. 2 motoren, z.g.a.n. doos 101/2). Vele tandraden, wormwielen, lange hoekbalken (49 gaten) etc. Voor de unieke prijs van € 1000. Te bezichtigen bij: Ir. L.C.W. Wentzel in Tilburg na schriftelijke of telefonische afspraak) Tel. 013 4673114
Correspondentie adres:
Prof. Cobbenhagenlaan 754,
5037DW Tilburg

Te koop aangeboden:

Enkele dozen zwarte Marklin. Grote partij NECOBO met enkele voorbeeldboeken. Partij Constructor incl. voorbeeld boeken en dozen. Partij Tecnic onderdelen, deels met voorbeelden en dozen. Mechanic in Rolykit met boeken en dozen. Vooroorlogse partij Stokys. Alles tezamen voor

€ 1250. Te bevragen bij:
P.J. van Leeuwen,
tel. 073 5115008 Vlijmen.

Te koop aangeboden:

Mijn totale meccano uitrusting. Veel nieuw (10), oud (7), plus aanvullingen (verschillende kleuren), veel motoren, tandwielen, meer dan 3000 boutjes en moeren, sleepcontacten met 6 en 9 aansluitingen, relais, schakelmateriaal etc. Alles gesorteerd in laden en laadjes. De encyclopedie of meccano parts 6 delen, modellen boeken waaronder the meccanosupermodels en modellen boeken. Bel of kom eens kijken. Prijs nader overeen te komen. Ik woon 5 min lopen van het Nimac in Ede, waar de jaarvergadering wordt gehouden. Te bevragen bij: M van den Berg, (lid nr.2665)

Prof. Schermerhornpark 68,
6716 ED Ede (Geld.),
Tel. 0318-625530

Te koop gevraagd:

MOBACO bouwdozen. Met name doos 2, 3 en 4 (de molens en de stations). Ook grote partijen losse onderdelen kunnen voor mij interessant zijn. Aanbiedingen bij: Nick Cranendonk, tel. 06 13283634, E-mail: <nickcranendonk@hotmail.com>

Het plaatsen van niet commerciële advertenties in Meccano Nieuws is gratis voor leden en eenmalig voor niet leden. De advertentietekst dient vóór de sluitingsdatum (zie pagina 2) schriftelijk aangeleverd te worden op het redactie-adres.

agenda voor Meccano Gilde Nederland

De data van de bijeenkomsten en de gebeurtenissen zijn zo nauwkeurig mogelijk vermeld en overeenkomstig de gegevens, zoals deze op het moment van ter perse gaan bekend zijn. Hieraan kunnen echter geen rechten worden ontleend. Bel dus voor de laatste info met de coördinator W. Livestroom op nummer: 0341 253889.

Bijeenkomsten en evenementen

Gildebijeenkomst

Ede 28 maart

(ledenvergadering)

Aanvang: 9.30 uur

Locatie: NIMAC, Galvanistraat 13 Ede.

Modelbouwevenement

Zaandam 5 april

Openingstijden: Deelnemers vanaf 7.00 uur. Voor bezoekers van 10.00 tot 16.00 uur.

Locatie: Sporthal "De Strijk", Oostzijde 132, 1502 BL Zaandam
Toegangspreis bezoekers: € 2,50
Ruime parkeergelegenheid.

Modelbouw & miniatuurbeurs

Rijswijk 18 & 19 april

Openingstijden: 10.00-17.00 uur
Entree volwassenen: € 8 en kinderen van 6 t/m 11 jaar € 4.
Locatie: Darling Market
Volmerlaan 12
2288 GD Rijswijk (ZH)

Gildebijeenkomst

Benthuizen 25 april

Aanvang: 9.30 uur
Locatie: Dorpshuis "De Tas",

De Dam 3, 2731 CE Benthuizen.

Gildebijeenkomst

Brummen 9 mei

Locatie: Kegelhuis "Concordia", Engelenburgerlaan 1, 6971 BT Brummen. De zaal is op 5 min. lopen van NS station.

Voor meer info: Klaas v. Tuinen, tel. 0575 562453.

Stoomfestival

Almere 21 t/m 23 mei

Openingstijden: 10.00 tot 17.00 uur.
Locatie: Centrum Almerehaven
Meer info: Han Schouwenaar, tel. 06 21577796

LET OP ! De datum voor Tiel is gewijzigd.

Gildebijeenkomst

Tiel 13 juni

Openingstijden voor exposanten: 9.00 t/m 16.00 uur, voor bezoekers van 10.00 t/m 15.00 uur
Locatie: Verenigingsgebouw, "De Schakel", Scheeringlaan 4a 4001 WJ Tiel.

Gebouw is rolstoelvriendelijk en horeca aanwezig. Station en stadshart op loopafstand. Goede parkeergelegenheid. Voor meer informatie: tel. 0344 610870

Gildebijeenkomst

Mechelen 5 september

Geopend: 10.00 tot 16.30 uur
Locatie: Speelgoedmuseum
Nekkerspoelstraat 21,
B-2500 Mechelen België

Gildebijeenkomst

Lottum (bij Venlo) 12 september

Aanvang: 9.30 uur
Locatie: P. Koenders
Horsterdijk 96a
5973 PR Lottum

Gildebijeenkomst

Alverna (Wijchen) 14 November

Aanvang: 8.00 uur.
Locatie: Dorpshuis "Oase", Graafseweg 570
6603 OV Alverna
Met bus 99 vanaf NS station Nijmegen. Stopt bij dorps huis!
Voor meer info: W. Peters, tel. 024 6414676

Ulvenhout 2008 *Tekst en foto's: C.L.Spierdijk*

Deze bijeenkomst is er inmiddels één geworden waar de leden naar uitkijken en niet in de laatste plaats om het gezellige karakter. Dat heeft natuurlijk alles te maken met het feit dat hier al vanaf de eerste keer ook niet-leden welkom zijn. In feite heeft Ulvenhout model gestaan voor een andere bijeenkomst. (Leimuiden die thans populair is. De organisator Willem Blauw heeft echter te kennen gegeven dat dit de laatste keer is geweest, dat hij de kar trekt. Deze mededeling sloeg uiteraard in als een bom. Door de locatie is deze bijeenkomst ook goed bereikbaar voor onze Belgische leden. De voelsprietten werden ter plaatse uitgestoken om een volwaardig opvolger voor Willem te zoeken. Aan het eind van de bijeenkomst konden we dan ook opgelucht ademhalen, dat het gelukt was. Willem heeft toegezegd dat hij de opvolger zal steunen om deze overgang gladjes te laten verlopen, dit tot volle tevredenheid van ieder. Wederom laat ik de foto's vertellen hoe deze bijeenkomst is verlopen.

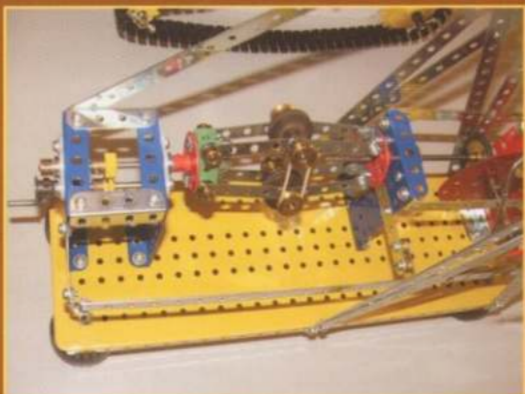

Links

Eric Beek geeft instructie aan een groep jonge bezoekers.

Rechts

Een nieuw project van Eric, waar de basis inmiddels voor is gelegd.

Links

Ook dit model heeft als geestelijke vader Eric.

Een detail is de reguleur.

Rechts

Hier is het chassis uit een bekende bouwdoos stevig gewijzigd door het jeugdlid Martin Rus-Hartland.

Links

Een derde model van Eric.

De snoepjes automaat, waarop de instructie op de eerste foto betrekking heeft.

Rechts

Een andere bouwer die aanwezig was, is Rob Beyersbergen. Een van zijn meegebrachte modellen is een wals met verstelbare bovenrol.

